

Центральноукраїнський національний технічний університет
Економічний факультет
Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи

«ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ»
Завідувач кафедри
д.е.н., професор
_____ Володимир ЗАЙЧЕНКО
«___» _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

ЗА ДРУГИМ (МАГІСТЕРСЬКИМ) РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ

на тему:

**«Стратегії управління технічним розвитком підприємства в умовах
цифрової трансформації (на прикладі ТОВ «Кропивницький хліб»,
м. Кропивницький)»**

**«Strategies for managing technical development of an enterprise in the context
of digital transformation»**

Виконав здобувач вищої освіти
2м курсу, групи ЕА 23м-1,4
ОПП «Економіка агробізнесу та агротрейдинг»
спеціальності 051 «Економіка»
_____ Сідоров Ю.А.
«___» _____ 2024 р.
Керівник роботи: к.е.н., доцент
_____ Олійник І.В.
«___» _____ 2024 р.
Рецензент: к.е.н., професор
_____ Савченко В.М.

м. Кропивницький

Центральноукраїнський національний технічний університет

Факультет Економічний
Кафедра Економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма «Економіка агробізнесу та агротрейдинг»

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Завідувач кафедри

(підпис)
д.е.н., проф. Володимир ЗАЙЧЕНКО
(наук. ступінь, вч. звання, ім'я та прізвище)

«05» вересня 2024 року

**ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
ЗА ДРУГИМ (МАГІСТЕРСЬКИМ) РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Сідорова Юрія Анатолійовича

(прізвище, ім'я та по-батькові)

1. Тема роботи «Стратегії управління технічним розвитком підприємства в умовах
цифрової трансформації (на прикладі ТОВ «Кропивницький хліб», м. Кропивницький)»

2. Керівник роботи Олійник Ігор Вікторович, к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання роботи до захисту «__» _____ 2024 р

4. Мета та завдання кваліфікаційної роботи Мета кваліфікаційної роботи
полягає у проведенні глибокого аналізу систем управління технологічним розвитком
підприємств та розробці оптимальних підходів до практичного впровадження
інноваційних методів оцінки їх технічного потенціалу.

Завдання: охарактеризувати сутність та показники технічного розвитку підприємства;
визначити основні етапи планування технічного розвитку підприємства; дослідити
інформаційні методи формування та використання виробничої потужності підприємства;
провести фінансово-економічну оцінку діяльності підприємства; проаналізувати
рівень організаційно-технічного розвитку підприємства; визначити основні напрямки
підвищення організаційно-технічного рівня виробництва; визначити ефективність
системи управління технічним розвитком підприємства на основі вдосконалення
техніко-технологічної бази виробництва за допомогою інформаційних важелів.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Пошук джерел інформації		
2	Написання вступу та розділу 1 кваліфікаційної роботи		
3	Написання розділу 2 кваліфікаційної роботи		
4	Написання розділу 3 кваліфікаційної роботи		
5	Написання висновків		
6	Оформлення списку використаних джерел		
7	Остаточне оформлення роботи та додатків		
8	Перевірка на унікальність		
9	Отримання відгуку наукового керівника та рецензії		
10	Підготовка до захисту		

Дата видачі завдання

«05» вересня 2024 р.

Керівник роботи _____
(підпис)Олійник І.В.
(прізвище та ініціали)

Завдання прийняте до виконання

«05» вересня 2024 р.

Здобувач _____
(підпис)Сідоров Ю.А.
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Сідоров Ю.А. «Стратегії управління технічним розвитком підприємства в умовах цифрової трансформації (на прикладі ТОВ «Кропивницький хліб», м. Кропивницький)». Кваліфікаційна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за ОПП «Економіка агробізнесу та аготрейдинг» зі спеціальності 051 «Економіка» / Центральноукраїнський національний технічний університет. Кропивницький, 2024. 86 с.

У першому розділі роботи досліджено теоретичні основи управління технічним розвитком підприємства. Розглянуто сутність і показники технічного розвитку, визначено основні етапи планування технічного розвитку, а також проаналізовано інформаційні методи формування та використання виробничої потужності. У другому розділі проведено аналіз системи управління технічним розвитком ТОВ «Кропивницький хліб». Надано організаційно-економічну характеристику підприємства, проаналізовано його фінансовий стан, а також оцінено організаційно-технічний рівень виробництва. У третьому розділі обґрунтовано шляхи вдосконалення системи управління технічним розвитком підприємства. Запропоновано напрями підвищення організаційно-технічного рівня виробництва, визначено ефективність управлінських рішень у технічному розвитку, а також розроблено рекомендації щодо вдосконалення техніко-технологічної бази виробництва з використанням інформаційних інструментів.

Ключові слова: підприємство, технічний розвиток, управління, цифрова трансформація, ефективність, інновації.

ANOTATION

Sidorov Yu.A. "Strategies for managing technical development of an enterprise in the context of digital transformation". Qualifying work for the second (master's) level of higher education at the OPP "Agribusiness economics and agri-trading" in the specialty 051 "Economics" / Central Ukrainian National Technical University. Kropyvnytskyi, 2024. 86 p.

In the first section of the paper, the theoretical foundations of managing the technical development of an enterprise are studied. The essence and indicators of technical development are considered, the main stages of planning technical development are defined, and information methods of formation and use of production capacity are analyzed. The second section analyzes the system for managing the technical development of LLC "Kropyvnytskyi Hlib". The organizational and economic characteristics of the enterprise are provided, its financial condition is analyzed, and the organizational and technical level of production is evaluated. The third section substantiates the ways to improve the system for managing the technical development of enterprise. It offers directions of increase of the organizational and technical level of production, determines efficiency of managerial decisions in technical development, and develops recommendations on improvement of the technical and technological base of production with the use of information tools.

Keywords: enterprise, technical development, management, digital transformation, efficiency, innovation.

	ЗМІСТ	стор.
ВСТУП		6
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ТЕХНІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	8
	1.1. Сутність та показники технічного розвитку підприємства	8
	1.2. Основні етапи планування технічного розвитку підприємства	12
	1.3. Інформаційні методи формування та використання виробничої потужності підприємства	17
РОЗДІЛ 2	АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ТЕХНІЧНИМ РОЗВИТКОМ ТОВ «КРОПИВНИЦЬКИЙ ХЛІБ»	25
	2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	25
	2.2. Аналіз фінансового стану підприємства	31
	2.3. Оцінка організаційно-технічного рівня підприємства	53
РОЗДІЛ 3	ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ТЕХНІЧНИМ РОЗВИТКОМ ТОВ «КРОПИВНИЦЬКИЙ ХЛІБ»	63
	3.1. Напрями підвищення організаційно-технічного рівня виробництва	63
	3.2. Визначення ефективності системи управління технічним розвитком підприємства	66
	3.3. Вдосконалення техніко-технологічної бази виробництва за допомогою інформаційних важелів	73
ВИСНОВКИ		80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		84
ДОДАТКИ		89

ВСТУП

Актуальність дослідження. Ефективне стратегічне управління технологічним розвитком підприємства потребує комплексного аналізу використання виробничих ресурсів та їх оптимізації. Система індикаторів, представлена у дослідженні, надає можливість всебічного аналізу технологічного потенціалу, охоплюючи як технічне обладнання, так і людський фактор. Інформація, отримана через ці індикатори, слугує основою для визначення пріоритетів модернізації технологій і впровадження інновацій, забезпечуючи раціональне використання ресурсів.

У сучасних умовах особливе значення має оцінка та управління технологічним парком підприємств, включаючи машини та обладнання. Враховуючи нагальність цієї теми, вдосконалення техніко-технологічної бази стає критично важливим аспектом прийняття управлінських рішень, що спрямовані на зміцнення конкурентоспроможності.

Мета дослідження. Основна мета полягає у проведенні глибокого аналізу систем управління технологічним розвитком підприємств, зосереджуючи увагу на розробці оптимальних підходів до практичного впровадження інноваційних методів оцінки технічного потенціалу.

У рамках роботи вирішено такі ключові **завдання**:

- розробка теоретико-методологічних засад управління технологічним розвитком;
- аналіз ефективності функціонування системи управління технологічним розвитком та її впливу на основні економічні й технологічні показники;
- вивчення інформаційно-технологічних інструментів, що сприяють оптимізації управлінських процесів;
- дослідження шляхів підвищення ефективності системи управління.

Об'єктом дослідження є Товариство з обмеженою відповідальністю «Кропивницький хліб» у місті Кропивницький.

Предметом виступає механізм побудови системи управління технологічним розвитком підприємства.

Методологія дослідження. Методологія дослідження ґрунтується на комплексному підході, який включає аналіз теоретичних і практичних аспектів управління технологічним розвитком підприємств. Теоретичною основою стали праці провідних учених у галузях фінансів, економіки, управління підприємствами, стратегічного планування та інноваційного розвитку. Окрім того, враховано законодавчі акти, які регулюють економічну діяльність та впливають на технічне оновлення підприємств. Особливу увагу приділено використанню статистичних даних, що дозволяють оцінити стан технічного парку, фінансові показники та ефективність виробничих процесів.

Практичне значення результатів. Результати дослідження мають вагоме практичне значення, оскільки запропоновані підходи до управління технологічним розвитком підприємств можуть бути адаптовані до умов конкретних підприємств різних галузей.

Запропоновані методи та інструменти дозволяють: оптимізувати використання технологічних ресурсів через запровадження системи індикаторів для моніторингу та аналізу; поліпшити прийняття управлінських рішень завдяки обґрунтованим рекомендаціям щодо модернізації технологічного обладнання та інвестування в інновації; підвищити конкурентоспроможність підприємства за рахунок ефективного використання новітніх технологій і зниження витрат на виробничі процеси; створити довгострокову стратегію розвитку, яка враховує не лише поточні потреби підприємства, а й перспективні напрями технічного прогресу.

Окрім цього, отримані результати можуть використовуватися для створення навчальних і методичних матеріалів, спрямованих на підготовку фахівців у галузі управління підприємствами. Вони також надають підприємствам інструменти для стратегічного планування та вдосконалення виробничих процесів у сучасному бізнес-середовищі.

Структура роботи. Дослідження викладене на 65 сторінках і містить вступ, три розділи з висновками, загальні підсумки, список використаних джерел та додатки. Включено 10 таблиць, 5 рисунків і 56 найменувань літератури. Окремо наведено дев'ять додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ТЕХНІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та показники технічного розвитку підприємства

Для того, щоб досягти своїх стратегічних цілей, кожне підприємство повинно мати відповідні виробничі потужності. Це означає наявність системи виробничих ресурсів, які взаємодіють і залежать один від одного. Застосування системного підходу до планування та оновлення цього потенціалу, включаючи його здатність до інтеграції та заміщення факторів, відкриває нові перспективи для побудови високопродуктивної економічної системи, готової до впровадження науково-технічного прогресу та досягнення збалансованого й оптимального співвідношення між ними. Системний підхід дозволяє сформувати виробничу структуру, яка ефективно реагує на зміни зовнішніх умов і характеризується максимальною гнучкістю по відношенню до змін вимог ринку та сировинних параметрів [3].

В умовах інноваційного розвитку науково-технічного прогресу виробничий потенціал промислових підприємств пристосовується до оновлення матеріально-технічної бази. Така взаємодія між НТП і виробничим потенціалом призводить до взаємного збагачення і розвитку обох потенціалів. Виробничий потенціал підприємств включає основні фонди, трудові ресурси, технології, енергетичні ресурси та інформаційну інфраструктуру. Виробничий потенціал підприємства - це складна система, що складається з різних елементів, кожен з яких виконує свою функцію у виробничому процесі.

Система має кілька важливих характеристик:

1. цілісність - всі ці складові виробничого потенціалу спрямовані на досягнення загальних цілей підприємства;
2. складність - проявляється в наявності різних компонентів, кожен з яких

є невід'ємною частиною загальної системи;

3. сумісність елементів

4. взаємозв'язок і взаємодія - збільшення основних фондів, пов'язане з підвищенням рівня автоматизації, зменшує потребу в робочій силі;

4. взаємозв'язок і взаємодія - елементи виробничого потенціалу взаємодіють один з одним, забезпечуючи спільне і гармонійне функціонування;

5. гнучкість - система здатна швидко адаптуватися до нових умов і вимог, а її структура здатна бути може бути переорієнтована на виробництво нової продукції або використання інших матеріалів без суттєвих змін;

6. виробнича потужність - це кількісна оцінка продуктивності потенційних виробничих можливостей підприємства, яка визначає його здатність виробляти товари.

Оцінка виробничого потенціалу підприємства є важливим завданням, яке дозволяє визначити рівень його розвитку та конкурентоспроможності. Загальний потенціал підприємства (Π) можна оцінити за допомогою формули:

$$\Pi = B_{ОВФ} + B_{МВ} + \Phi C + B_{e.p.} + B_{РВ} + B_3 + B_i, \quad (1.1)$$

де враховуються середньорічна вартість основних засобів (ОВ), витрати на модернізацію (М), фонди споживання (ФК), витрати на енергоносії (Е), витрати на розвиток виробництва (ВД), інформаційне забезпечення (ІЗ) та формування запасів (ЗФ). Такий підхід забезпечує комплексний підхід до визначення виробничих можливостей підприємства.

Підвищення виробничого потенціалу та його ефективне використання є ключовими чинниками для забезпечення зростання продуктивності окремих підприємств і загальної економіки. В сучасних умовах особливого значення набуває впровадження інновацій та науково-технічних досягнень у виробничі процеси. Розширення обсягів споживання, зростання населення та посилення конкуренції призводять до збільшення витрат на ресурси, паливо та заходи з охорони довкілля. Ці виклики вимагають від підприємств постійного вдосконалення виробничих процесів, оптимізації методів та інструментів і

розвитку організаційних підходів.

Техніко-технологічна база підприємства є однією з основних складових його виробничої системи. Вона включає машини, обладнання, транспортні засоби, засоби діагностики, управління та інформаційні системи. Ця база забезпечує автоматизацію, енергоефективність, а також високу якість технічного обслуговування. Інформаційні технології та системи управління відіграють важливу роль у підвищенні оперативності та точності управлінських рішень, сприяючи оптимізації виробничих процесів.

Техніко-технологічна база характеризується такими рисами, як висока наукоємність, що забезпечує конкурентоспроможність підприємства; широке використання мікроелектронних технологій для підвищення точності та швидкості операцій; технологічна цілісність, яка дозволяє створювати єдині інтегровані системи; універсальність технічних засобів, що забезпечує їх адаптивність до змін ринку; та автоматизація, яка сприяє підвищенню продуктивності.

Розвиток техніко-технологічної бази підприємства може бути спрямований на підтримуючий розвиток, який забезпечує стабільне функціонування існуючих систем, або на інноваційний розвиток, що передбачає впровадження новітніх технологій, методів і процесів. Обидва напрями є взаємодоповнюваними і дозволяють підприємствам не лише зберігати, але й підвищувати свою конкурентоспроможність.

Для оцінки техніко-технологічного рівня підприємства використовують інтегровані показники, які охоплюють кількісні та якісні аспекти. Такий аналіз дозволяє виявити сильні сторони, ідентифікувати проблемні зони та визначити перспективні напрями для вдосконалення виробничих процесів і підвищення загальної ефективності діяльності підприємства [18].

Всебічна оцінка технологічного потенціалу відкриває перед підприємствами широкі горизонти для стратегічного розвитку та інноваційного прориву. Глибинний аналіз технічної складової дозволяє організаціям не просто триматися на плаву в бурхливому морі ринкової конкуренції (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Основні показники рівня технічного розвитку підприємства

Ознаки групування показників	Показники
Ступінь технічної оснащеності праці	• Фондоозброєність праці • Енергоозброєність праці
Рівень прогресивності технології	• Структура технологічних процесів за трудомісткістю • Частка нових технологій за обсягом або трудомісткістю продукції • Середній вік застосовуваних технологічних процесів • Коефіцієнт використання сировини і матеріалів
Технічний рівень устаткування	• Продуктивність (потужність) • Надійність, довговічність • Питома металомісткість • Середній строк експлуатації • Частка прогресивних видів обладнання в загальній кількості • Частка технічно та економічно застарілого обладнання в загальному парку
Рівень механізації та автоматизації виробництва	• Ступінь охоплення робітників механізованою працею • Частка обсягу продукції, що виробляється за допомогою автоматизованих засобів праці

Об'єктивна оцінка технологічного розвитку компанії передбачає не лише методологічно правильний розрахунок показників, але й аналіз їхньої динаміки за кілька років у порівнянні з аналогічними підприємствами. Для більш глибокого розуміння рівня технологічного прогресу доцільно враховувати додаткові показники, що відображають галузеву специфіку виробництва.

До ключових критеріїв аналізу можна віднести рівень механізації праці, який визначається співвідношенням вартості машин і обладнання до кількості робітників у зміні. Цей показник ілюструє ступінь автоматизації виробничих процесів і продуктивності. Інший важливий параметр – кваліфікація персоналу, яка демонструє рівень професійної підготовки працівників і їхню здатність ефективно працювати з сучасними технологіями.

Ще одним важливим індикатором є фондоозброєність праці, яка дозволяє оцінити рівень фізичного зносу обладнання. Своєю чергою, фізичний знос техніки визначає її відповідність сучасним стандартам безпеки, ефективності та

термінів експлуатації. Також варто враховувати оснащеність технологій виробництва, що визначається кількістю інструментів, пристроїв і допоміжних засобів на одиницю продукції.

Екологічні показники, зокрема ступінь переробки відходів, рівень забруднення довкілля та частка екологічно чистої продукції, є не менш важливими критеріями, які впливають на загальний рівень технологічного розвитку компанії.

Формування програм технологічного розвитку підприємств зазвичай базується на розробці конкретних заходів, які структуровано об'єднуються в тематичні розділи. Кожен із таких розділів спрямований на досягнення певної групи цілей. Проте одним із суттєвих недоліків підходу до створення таких програм в Україні є механічне складання окремих пропозицій без належної інтеграції в єдиний цільовий план. Це ускладнює реалізацію запланованих заходів і знижує ефективність технологічного розвитку підприємств.

Ще гіршою є ситуація на підприємствах, які взагалі не мають програм технологічного розвитку. У таких випадках відсутність чітко визначених цілей та пріоритетів значно ускладнює стратегічне планування і конкурентний розвиток компанії. Для вирішення цієї проблеми необхідно створювати комплексні програми, що враховують специфіку діяльності підприємства та його довгострокові перспективи.

1.2. Основні етапи планування технічного розвитку підприємства

Науковий прогрес є ключовою рушійною силою сучасного суспільства, що базується на постійному розвитку інноваційних технологій, удосконаленні виробничих процесів і оптимізації методів організації праці. Цей процес спрямований на впровадження передових технологічних рішень, створення сучасної техніки та високоякісних матеріалів, а також на поліпшення наявних засобів виробництва.

Науково-технічний прогрес можна розглядати як багатогранний і

взаємопов'язаний процес, що охоплює науку, техніку, виробництво та споживання. Він включає три основні етапи: проведення фундаментальних досліджень, виконання науково-експериментальних робіт і реалізацію отриманих досягнень у практиці. Кожен із цих етапів спрямований на формування нових знань, розробку та впровадження інновацій у виробничі процеси.

Загалом, науково-технічний прогрес охоплює всі аспекти вдосконалення виробничих відносин у суспільстві. Його вплив поширюється як на підвищення ефективності функціонування підприємств, так і на зміну структури й розміщення виробничих сил. Завдяки досягненням науки й техніки відкриваються нові можливості для створення сучасних виробництв, що сприяє більш ефективному використанню ресурсів і капіталовкладень.

Особливої уваги заслуговує науково-інформаційний прогрес, який значною мірою впливає на ефективність управління виробничими процесами. Інтеграція інноваційних рішень у виробничу діяльність дозволяє підприємствам оптимізувати витрати, підвищувати продуктивність і вдосконалювати організацію праці. Таким чином, науково-технічний розвиток стає невід'ємною умовою сталого зростання економіки та підвищення конкурентоспроможності підприємств [20].

Впровадження новітніх технологій є одним із найважливіших чинників підвищення ефективності сучасного виробництва. Воно дозволяє оптимізувати використання оборотного капіталу, гарантує покращення якості продукції, впровадження сучасних матеріалів, а також автоматизацію та механізацію технологічних процесів. Підприємства відіграють ключову роль у цьому процесі, інтегруючи у свої річні плани розробку, придбання й впровадження високоефективних технологічних рішень і продуктів. Особливу увагу заслуговують науково-технічні програми, які сприяють використанню передового досвіду у виробництві, організації праці та управлінні. Усі ці напрямки є основою організаційного та технологічного розвитку підприємств. Реалізація стратегічного плану розвитку потребує ретельно розробленої

програми технічних та організаційних заходів, спрямованих на підвищення продуктивності та конкурентоспроможності.

Програма організаційно-технологічного розвитку підприємства починається з визначення виробничих цілей і ресурсів, що потребують ретельного аналізу поточного стану компанії. На основі цього формулюються ключові завдання та кількісні показники, ураховуючи результати науково-дослідницьких робіт, досвід інших підприємств та інноваційні пропозиції. Подальший етап передбачає економічне обґрунтування відібраних техніко-економічних пропозицій, які оцінюються спеціальною комісією для відбору найефективніших рішень. Завершується цей процес узгодженням, затвердженням та впровадженням розробленого плану.

Аналіз організаційно-технічного рівня підприємства базується на комплексній системі індикаторів, що відображають технічну оснащеність, рівень механізації та автоматизації, технічний стан обладнання, екологічні показники та організаційні аспекти. Технологічний розвиток орієнтований на скорочення ручної праці, впровадження ресурсозберігаючих і екологічних технологій, а також на підвищення конкурентоспроможності та якості продукції.

Особливу увагу приділяють модернізації основних фондів, оптимізації витрат ресурсів і підвищенню ефективності роботи допоміжних служб. Важливим є впровадження передових управлінських рішень, зокрема використання сучасних програмних систем і проведення наукових досліджень, спрямованих на вдосконалення виробничих процесів. Заплановані заходи дозволяють досягати стратегічних цілей підприємства, підвищуючи його конкурентоспроможність на ринку. Узгодження із трудовим колективом та затвердження керівництвом забезпечують інтеграцію цих заходів у загальну стратегію компанії.

Ефективне планування технічного та організаційного розвитку базується на системному аналізі поточного рівня організації виробництва та якості продукції. Ця оцінка включає низку техніко-економічних показників, які

дозволяють визначати динаміку розвитку, вдосконалювати виробничі процеси та підвищувати рівень конкурентоспроможності підприємства [11]:

$$КС = \text{Якість} + \text{Оцінка} + \text{Обслуговування} \quad (1.2),$$

де якість продукції, її оцінка та рівень обслуговування є взаємопов'язаними чинниками, що визначають загальний рівень конкурентоспроможності підприємства. Якість продукції є основою, на якій будується репутація компанії, і від неї безпосередньо залежить здатність задовольняти потреби споживачів.

Характеристики технічного рівня обладнання визначаються рядом показників, які дозволяють оцінити стан і ефективність використання технічних засобів на підприємстві. Одним із таких показників є відносна частка сучасного (прогресивного) обладнання в загальній кількості. Цей показник визначається за формулою:

$$Y_{n.o.} \frac{q_n}{q}, \quad (1.3)$$

де q та q_n кількість прогресивного обладнання (за технологічними групами та в цілому).

- іншим важливим показником є усереднено-вікове значення залученого обладнання. Цей показник показує середній вік техніки, що використовується, що дозволяє оцінити ступінь зносу та ефективність використання обладнання:

$$t_{ap} = \frac{\sum_{i=1}^m q_i t_i}{q}, \quad (1.4)$$

де n_i – кількість категорій обладнання з однаковим стажем експлуатації; q_i – кількість об'єктів у кожній з категорій обладнання; t_i – тривалість експлуатації об'єктів у відповідних категоріях.

Рівень технологічного розвитку підприємства можна оцінити за кількома критеріями, серед яких важливими є частка сучасних технологій та коефіцієнт

технічного забезпечення. Частка сучасних технологій визначається як частка продукції, виготовленої з використанням передових технологій, у загальному обсязі виробництва. Коефіцієнт технічного забезпечення відображає наявність спеціалізованого обладнання, що застосовується для виготовлення оригінальної продукції, виражену у відсотках від загального обсягу виробництва.

Що стосується рівня організації праці, його можна виміряти через кілька важливих показників. Один із них — це відсоток зайнятості на підприємстві за типовими проектами, що показує, яку частину часу витрачають працівники на стандартизовані завдання. Крім того, важливою є частка технічно обґрунтованих стандартів серед усіх нормативно-правових актів підприємства, що свідчить про високий рівень організації і відповідність виробничих процесів технічним вимогам. Не менш важливим є коефіцієнт використання робочого часу, що демонструє ефективність організації праці.

Технічний і організаційний рівень підприємства безпосередньо впливає на основні економічні показники, серед яких ключовими є зростання прибутку, зниження собівартості та підвищення продуктивності праці. Усі ці фактори орієнтовані на підвищення загальної економічної ефективності підприємства, що визначається як співвідношення результатів і витрат на їх досягнення. Враховуючи значний вплив на ефективність впровадження інновацій, ефекти можуть проявлятися у вигляді підвищення якості продукції, збільшення прибутку, зниження витрат або покращення екологічних характеристик виробництва [23].

Існує кілька підходів до оцінки ефективності науково-технічного прогресу, кожен із яких має свої особливості. Загальноекономічна ефективність вимірюється як сума приросту чистої продукції у всіх галузях економіки, тоді як автономна ефективність оцінює результати впровадження технічних удосконалень у межах окремих підприємств чи організацій. Також існують інші види ефективності, такі як порівняльна, приростна та абсолютна, які використовуються для оцінки різних варіантів удосконалення виробничих процесів.

Важливо зазначити, що ефективність також включає соціальні аспекти, зокрема поліпшення умов праці, розвиток професійних навичок, охорону праці та здоров'я. Впровадження новітніх технічних заходів має численні переваги, включаючи зниження виробничих витрат, збільшення продуктивності праці, підвищення обсягів виробництва та прибутку, а також скорочення тривалості виробничого циклу.

Для оцінки ступеня цих змін необхідно провести аналіз ефективності різних варіантів організаційно-технічних удосконалень, вибираючи найбільш оптимальні рішення. Зрештою, реалізація таких планів безпосередньо впливає на ефективність виробництва, підвищуючи техніко-економічні показники діяльності підприємства і сприяючи його загальному розвитку.

1.3. Інформаційні методи формування та використання виробничої потужності підприємства

Інформаційні методи формування та ефективного використання виробничих потужностей стали невід'ємною складовою сучасного управлінського процесу на підприємствах. Ці методи, які включають стратегії стратегічного планування, оперативний моніторинг та аналіз даних, дозволяють максимально використовувати наявні ресурси та підвищувати ефективність виробничих процесів. Одним із найважливіших елементів є система моніторингу та аналізу виробничого процесу, яка забезпечує постійне оновлення даних про стан обладнання, рівень потужностей та ефективність використання робочої сили. Це дає змогу не лише виявляти проблеми, а й оперативно вносити корективи для оптимізації виробничих процесів.

Впровадження систем планування ресурсів підприємства (ERP) дозволяє об'єднати всі аспекти діяльності — від закупівель до фінансів і людських ресурсів — в єдину систему. Це сприяє автоматизації багатьох бізнес-процесів, знижуючи витрати і дозволяючи підприємству максимально ефективно використовувати наявні ресурси. Із застосуванням сучасних інформаційних

технологій, таких як машинне навчання та великі дані, підприємства можуть прогнозувати попит на продукцію, тим самим адаптуючи виробничі процеси до змін на ринку.

Аналіз і планування виробничих потужностей стали ключовими чинниками для досягнення конкурентних переваг. Вони включають не лише технічні і організаційні аспекти, але й стратегічну складову, що орієнтується на довгострокове зростання і ефективність. Для цього підприємства активно вкладають у нові технології та оновлюють виробничі ресурси, щоб підвищити свою здатність створювати конкурентоспроможну продукцію на ринку, особливо у високотехнологічних секторах.

Проблема ефективного використання виробничих потужностей стає ще більш актуальною в умовах глобалізації та швидких змін у технологічному середовищі. Важливим є те, що для нарощування виробничих потужностей необхідно враховувати не лише кількість і якість обладнання, а й ступінь інтеграції новітніх технологій, які значно підвищують ефективність використання кожної одиниці ресурсу. Інвестиції в модернізацію виробництва є важливим елементом, що дозволяє скоротити витрати, збільшити випуск і зменшити терміни виробничого циклу, що є критичними для конкурентоспроможності підприємства.

Інформаційні технології також мають великий вплив на аналіз виробничої потужності, дозволяючи не тільки отримати точну картину існуючих можливостей підприємства, але й визначити внутрішні резерви для їх оптимального використання. Підприємства мають можливість детально аналізувати кожен етап виробничого процесу, від засобів праці до результатів праці, що забезпечує більш точну і ефективну стратегію розвитку.

Виробнича потужність підприємства — це не лише математична величина, що визначає максимальний обсяг продукції, яку можна виготовити за певний час. Вона є складним інтегрованим показником, що відображає ефективність використання всіх наявних ресурсів, від робочих місць до високотехнологічного обладнання. Для досягнення оптимальних результатів

важливо правильно організувати та інтегрувати всі елементи виробничого процесу, враховуючи вплив технічних, організаційних та інформаційних факторів.

Таким чином, для досягнення високої ефективності та стабільності на ринку, сучасні підприємства повинні орієнтуватися на комплексний підхід до управління виробничими потужностями. Це включає в себе постійну модернізацію технічних ресурсів, інтеграцію передових інформаційних технологій, а також ефективне планування та аналіз усіх етапів виробничого процесу. Тільки таким чином можна досягти максимального рівня використання наявних ресурсів і, як результат, забезпечити високу конкурентоспроможність на глобальному ринку.

Для ефективного використання інформаційних технологій у розрахунку виробничої потужності підприємств важливо мати чітко організовану систему збору та аналізу даних. Оскільки інформація повинна бути актуальною та точного характеру, регулярне оновлення даних про кількість і якість наявних ресурсів стає необхідною умовою для оптимізації виробничих процесів. Це дозволяє не лише оперативно відстежувати стан виробничих потужностей, але й виявляти потенційні резерви для їх покращеного використання.

Методика розрахунку виробничої потужності підприємства зазвичай зводиться до максимізації виробництва з обмеженням ефективного часу роботи обладнання. Таким чином, необхідно не тільки забезпечити максимальний обсяг виробництва, але й враховувати можливості збуту продукції, що визначають рамки планування виробничих потужностей. У цьому контексті важливим аспектом є встановлення точного співвідношення між обсягом виробництва та доступними виробничими потужностями для досягнення запланованих результатів.

Цей підхід дозволяє детально оцінити не тільки поточний стан виробничих потужностей, але й можливості для їх подальшого розвитку. Система показників, використовуваних для вимірювання рівня використання виробничих потужностей, повинна відповідати конкретним завданням та

вимогам підприємства. Наприклад, одним із найбільш важливих індикаторів є коефіцієнт використання проектної потужності, який показує ефективність впровадження виробничих потужностей в реальне виробництво, порівнюючи фактичний обсяг виробництва із запланованим.

Також важливою складовою ефективності є коефіцієнт використання виробничих потужностей (КВП), що дозволяє визначити, наскільки повноцінно використовуються існуючі потужності для досягнення оптимальних результатів. Цей показник допомагає аналізувати рівень продуктивності та знаходити можливості для збільшення обсягів виробництва, зокрема, шляхом кращого управління існуючими ресурсами.

Розрізняючи типи виробничих потужностей, підприємства можуть конкретно визначати, які потужності підлягають модернізації або оптимізації для досягнення бажаних результатів. Важливими є показники, що характеризують рівень фактичного використання потужностей, в тому числі середньорічний коефіцієнт використання виробничих потужностей, який є основним для оцінки ефективності роботи підприємства.

Таким чином, система моніторингу та аналізу виробничих потужностей, що ґрунтується на постійному оновленні даних, дозволяє підприємствам своєчасно реагувати на зміни та здійснювати ефективне планування виробничого процесу.

Дійсно, належне використання виробничих потужностей є критично важливим фактором для успішності виробничих процесів. Це забезпечує не тільки стабільність виробництва, але й сприяє досягненню оптимальних результатів при мінімальних витратах ресурсів. Основними перевагами ефективного використання потужностей є:

$$K_H = \frac{B}{M_H} \quad (1.7)$$

Зрозуміло, що у вищезазначених формулах символ B позначає випуск продукції, який є важливим показником ефективності діяльності підприємства;

символ M_n відображає розрахункову нормативну величину виробничої потужності, яка може бути виражена в таких самих одиницях вимірювання, як і B , тобто в гривнях, тоннах чи штуках.

Аналізуючи коефіцієнт використання конкретного виду потужності, можна не лише виявити резерви для підвищення її ефективності, але й оцінити ступінь напруженості планових завдань на підприємстві. Відомо, що більшість компаній роками практично повністю використовують свою виробничу потужність. Однак надмірно високий рівень коефіцієнта використання потужностей не завжди є індикатором того, що потужність підприємства повністю реалізована. У багатьох випадках це може свідчити про те, що при розрахунках виробничих потужностей не береться до уваги робота ключових підрозділів. Внаслідок цього фактичний рівень використання технологічного обладнання може бути заниженим, що ускладнює коректну оцінку його ефективності та можливостей для збільшення завантаження.

Для точнішої і більш об'єктивної оцінки резервів потужності доцільно використовувати групу спеціальних показників, які безпосередньо відображають рівень завантаженості обладнання. Серед таких показників виділяються два основні коефіцієнти — коефіцієнт змінності роботи та коефіцієнт завантаження обладнання, а також показник середнього часу роботи одиничного агрегату. Найбільш надійним методом для визначення коефіцієнта змінності роботи обладнання є співвідношення планової або фактичної машиномісткості продукції до річного фонду часу роботи всього обладнання при його роботі в одну зміну. Цей підхід дозволяє точніше оцінити, наскільки ефективно використовується наявне обладнання і які резерви ще можна мобілізувати для оптимізації виробничих процесів:

$$K_{зм} = \frac{\sum_{i=1}^n T_i}{C_{вст} \times \Phi_D}, \quad (1.8)$$

У наведених формулах: сумарна розрахункова планова або фактична машиномісткість продукції (маш./год.) — це загальна кількість одиниць продукції, яку підприємство здатне виробити на годину за умови оптимального використання обладнання; кількість одиниць встановленого обладнання — це кількість активних одиниць техніки чи агрегатів, які використовуються на підприємстві для виробництва продукції; дійсний фонд часу роботи обладнання в одну зміну (год.) — це загальна кількість годин, протягом яких обладнання працює в одну зміну, враховуючи реальний робочий час, без урахування перерв чи зупинок використання обладнання.

Аналіз коефіцієнта використання обладнання є важливим інструментом для оцінки ефективності його застосування в промисловому виробництві. Це дозволяє не тільки визначити фактичний рівень завантаження обладнання, але й виявити потенційні резерви для покращення виробничих процесів. У реальних умовах багато підприємств майже використовують всю свою потужність, однак висока числове значення коефіцієнта не завжди означає оптимальне завантаження технічних ресурсів. Іноді це відбувається через те, що при оцінці потужностей підприємства не враховуються всі фактори, зокрема потужності окремих підрозділів, що може призвести до недооцінки можливостей технологічного обладнання та ускладнення визначення його ефективності.

Щоб об'єктивно оцінити потенціал для покращення ефективності використання обладнання, важливо використовувати різноманітні показники. Одним із таких є коефіцієнт змінності роботи, який дозволяє виявити фактичний режим роботи кожної одиниці обладнання та порівняти його з максимально можливим. Аналізуючи ці дані, можна зрозуміти, наскільки ефективно використовується кожна одиниця техніки на підприємстві та виявити можливі резерви для покращення її завантаження.

Оцінка фактичного коефіцієнта завантаження обладнання є наступним важливим етапом у цьому процесі. Цей показник дозволяє виявити, наскільки повноцінно використовуються наявні виробничі потужності. Для того, щоб зрозуміти, чи ефективно завантажено обладнання, важливо порівняти фактичне

завантаження з плановим або нормативним рівнем. Виявлення різниці між цими показниками дозволяє точніше оцінити ефективність поточних виробничих процесів і прийняти рішення щодо оптимізації їх організації.

Аналіз використання виробничих потужностей також передбачає оцінку рівномірності їх завантаження. Це дозволяє оцінити, чи рівномірно розподіляється навантаження між різними одиницями обладнання або групами обладнання, що взаємозамінюються. Оцінка рівномірності завантаження дає змогу зрозуміти, наскільки гармонійно працює виробничий процес і де можуть бути знайдені можливості для поліпшення.

Коефіцієнт пропорційності є одним із важливих показників, що дозволяє оцінити рівномірність розподілу навантаження серед обладнання. Цей показник визначається як співвідношення фактичного завантаження кожної одиниці обладнання до загального поточного завантаження в межах певного виробничого процесу. Високий коефіцієнт пропорційності означає, що навантаження між різними одиницями техніки розподіляється рівномірно, що сприяє ефективному використанню ресурсів.

Аналіз коефіцієнтів пропорційності та рівномірності завантаження дозволяє не лише підвищити ефективність роботи підприємства, а й визначити потенційні можливості для збільшення продуктивності без необхідності значного розширення виробничих потужностей. У процесі такої оцінки важливими є не тільки технічні показники, але й економічні аспекти, оскільки навіть незначне збільшення коефіцієнтів завантаження може призвести до суттєвого зростання продуктивності та фінансової ефективності.

Для більш точного визначення резервів зростання ефективності використання обладнання необхідно також враховувати інтегральні показники, такі як фондівддача. Цей показник відображає, наскільки ефективно використовуються основні засоби підприємства в контексті загальної ефективності виробничих процесів. Якщо фондівддача вищий за прогнозовані значення, це свідчить про те, що виробничі потужності використовуються більш ефективно, ніж передбачалося.

Нарешті, важливим аспектом є розрахунок рентабельності інвестицій у проект, яка демонструє, скільки прибутку здатна генерувати кожна гривня, інвестована в модернізацію або розширення потужностей підприємства. Завдяки такому аналізу можна оцінити, наскільки ефективно використовуються фінансові ресурси для збільшення виробничих можливостей та як це впливає на загальну ефективність бізнесу.

У сучасному виробництві, де кожна одиниця обладнання має важливе значення для загального результату, правильне визначення коефіцієнтів ефективності використання технічних ресурсів стає основою для досягнення високих результатів і забезпечення стабільності в умовах ринкових коливань. Ефективне використання технічних ресурсів дозволяє не тільки максимізувати продуктивність та знижувати витрати, а й забезпечує високий рівень конкурентоспроможності підприємства на ринку. Технологічні інновації, автоматизація та вдосконалення процесів — це ключові фактори, що впливають на ефективність, і вони можуть бути реалізовані лише через точне оцінювання та аналіз технічних показників, таких як коефіцієнти використання обладнання та інші пов'язані з ними індекси.

Ретельне вивчення цих показників дозволяє не тільки виявити наявні проблеми у використанні ресурсів, але й знаходити нові шляхи для оптимізації виробничих процесів. Це важливо не лише для підтримання поточного рівня ефективності, але й для адаптації підприємства до постійно змінюваного ринкового середовища. Завдяки таким аналітичним інструментам підприємства здатні оперативно реагувати на зміну попиту, коливання цін на сировину та інші фактори, що можуть вплинути на виробничі потужності.

Важливою частиною процесу є також виявлення резервів для підвищення ефективності. Точне вимірювання коефіцієнтів використання обладнання дозволяє чітко визначити, де саме є потенціал для збільшення виробничих обсягів без необхідності значного додаткового капіталовкладення.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ТЕХНІЧНИМ РОЗВИТКОМ ТОВ «КРОПИВНИЦЬКИЙ ХЛІБ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

ТОВ «Кропивницький хліб» продовжує розвивати свою діяльність, орієнтуючись на нові технології, інновації та високі стандарти якості. Під новим керівництвом компанія зуміла поєднати багаторічний досвід і традиції з сучасними підходами до виробництва. Вона прагне стати не лише стабільним лідером на місцевому ринку, а й завойовувати нові позиції на національному рівні.

Розширення асортименту та вдосконалення виробничих процесів дозволяє компанії забезпечити стабільне постачання високоякісної продукції. Нові види продукції, зокрема кондитерські вироби з тривалим терміном зберігання, і крекери, стали важливим елементом стратегії ТОВ «Кропивницький хліб». Приділення уваги різноманітності асортименту дає можливість не лише задовольняти потреби місцевої громади, а й розширювати ринки збуту за межами регіону.

Одним із ключових моментів є постійна модернізація виробничих потужностей, яка здійснюється на основі сучасних технологій і високоякісного обладнання, що дозволяє ТОВ «Кропивницький хліб» покращувати якість продукції та знижувати витрати на виробництво. Водночас підприємство активно працює над оптимізацією витрат, зокрема шляхом скорочення тривалості виробничих процесів і використання сучасних харчових добавок.

Компанія також має чітку стратегію в управлінні персоналом, інвестуючи в професійний розвиток своїх співробітників. Постійне оновлення кадрів і підтримка командної роботи дозволяє ефективно виконувати виробничі плани і досягати високих результатів у діяльності підприємства. Оскільки компанія

активно впроваджує систему НАССР для забезпечення безпеки харчових продуктів, це сприяє додатковому зміцненню її позицій на ринку.

Завдяки багаторічному досвіду та високому професіоналізму команди, ТОВ «Кропивницький хліб» впевнено дивиться в майбутнє, намагаючись вивести свою продукцію на нові рівні якості та доступності для споживачів. Розвиток компанії, спрямований на інтеграцію новітніх технологій і постійну оптимізацію виробничих процесів, дозволяє не тільки задовольняти попит місцевих покупців, але й активно сприяти розвитку регіональної харчової промисловості, що позитивно впливає на економіку і соціальне середовище міста Кропивницький (рис. 2.1).

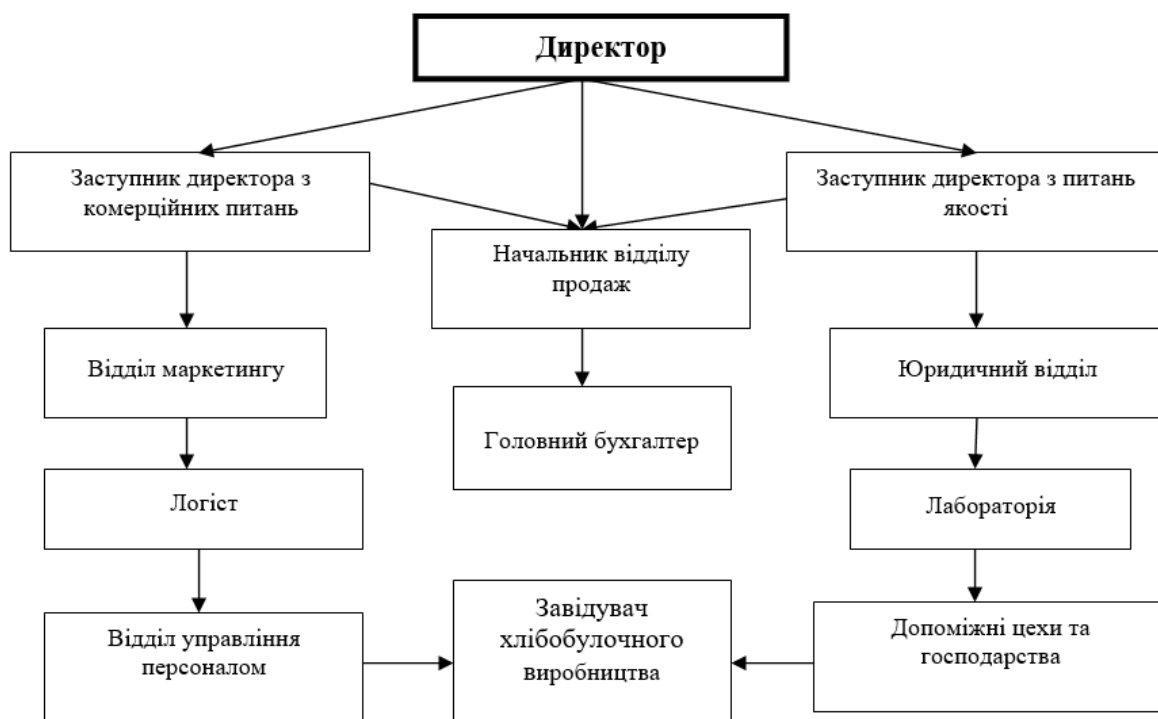

Рис. 2.1. Організаційна структура управління ТОВ «Кропивницький хліб»

У Товаристві «Кропивницький хліб» чітко дотримуються принципів прозорості та відповідальності в управлінні. Зокрема, на посаді керівника організації не можна одночасно перебувати в складі Ревізійної комісії, що гарантує незалежність та об'єктивність перевірок. Загальні збори акціонерів мають право достроково змінювати склад Ревізійної комісії, що дозволяє

підтримувати високий рівень контролю. Крім того, за погодженням із Засновниками, Ревізійна комісія може залучати незалежних експертів для посилення ефективності перевірок.

Основні завдання Ревізійної комісії полягають у ретельному контролі за фінансово-господарською діяльністю компанії, зокрема у перевірці річного фінансового звіту та балансу. Це забезпечує належний рівень фінансової дисципліни і гарантує, що компанія відповідає всім вимогам законодавства та корпоративних стандартів.

Питання, що стосуються покращення умов праці, побуту та охорони здоров'я працівників, а також медичного страхування, перебувають у сфері компетенції профспілкового органу. У цьому процесі бере активну участь керівництво компанії, що свідчить про відповідальність і турботу про благополуччя працівників.

У період 2021-2024 років ТОВ «Кропивницький хліб» активно продовжує виробництво широкого асортименту хлібобулочних, кондитерських, макаронних виробів, сухарів, крекерів, бубликів та їх напівфабрикатів. Однак, за останні роки, компанія стикнулася з викликами, що відобразилися на її економічних показниках.

Порівняння темпів зростання виробництва за 2021-2024 роки свідчить про значне зниження ефективності. У 2024 році виробництво скоротилось на 49,4% порівняно з 2021 роком, що спричинило значне зменшення обсягів реалізації продукції і валового прибутку. У той час як кредиторська та дебіторська заборгованість зросла, це створює додаткові труднощі в управлінні фінансами компанії.

Зниження показників на 56,5% у обсягах реалізації та 53,5% у валовому прибутку є сигналом для ретельного перегляду внутрішніх процесів та стратегічних напрямів діяльності. У цих умовах компанія повинна скоригувати свої виробничі й фінансові стратегії, щоб відновити стабільність і зростання у майбутньому.

Таблиця 2.1.

**Економічні показники роботи ТОВ «Кропивницький хліб»
за період 2021-2024 рр.**

Показники	Один. вим.	2021 р.	2022 р.	I півр. 2024 р.	Відхилення за період 2021-2024 рр.
1. Валова продукція підприємства	тис. грн.	121 628	133 502	60 056	-61 572
2. Темпи росту обсягів виробництва	%	-	109,8	45,0	49,4
3. Виробництво основних видів продукції, тони:					
- хліб	т	6085,2	5738,5	5899,2	-186
- булочні вироби	т	1783,9	1924,8	1807,9	+24
- бараночні вироби	т	194,5	180,4	189,1	-5,4
- сухарні вироби	т	142,6	177,9	226,9	+84,3
- кондитерські вироби	т	544,9	974,8	916,3	+371,4
4. Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн.	131 557	137 175	57 170	-74 387
5. Собівартість реалізованої продукції	тис. грн.	106 158	107 403	45 339	-60 819
6. Затрати на 1 грн. товарної продукції	грн.	0,87	0,80	0,75	-0,12
7. Валовий прибуток від реалізації продукції	тис. грн.	25 399	29 772	11 831	-13 568
8. Фінансовий результат до оподаткування (з урахуванням усіх видів діяльності)	тис. грн.	1 126	1 160	789	-337
9. Рентабельність продажів	%	19,3	21,7	20,7	+1,4
10. Кредиторська заборгованість	тис. грн.	20 169	15 661	32 503	+12 334
11. Дебіторська заборгованість	тис. грн.	7 106	3 996	23 843	+16 737
12. Середньорічна вартість основних фондів	тис. грн.	378	423	66	-312
13. Фондовіддача	грн.	321,8	315,6	909,9	+588,1
14. Чисельність працюючих	чол.	277	252	152	-125
15. Продуктивність праці	тис. грн./чол.	439,1	529,8	395,1	-44,0

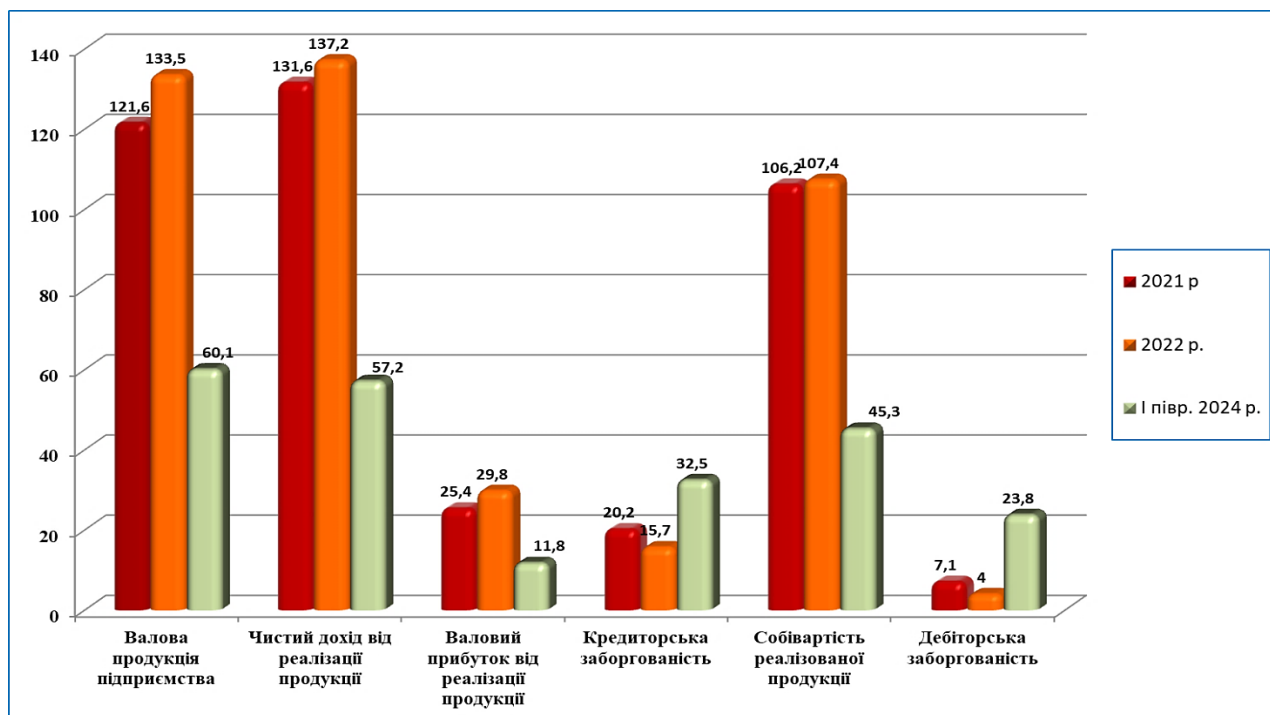

**Рис. 2.2. Економічні показники роботи ТОВ «Кропивницький хліб» за період
2021-2024 рр.**

Зниження обсягів продажу вказує на те, що компанія стикається з серйозними труднощами у збуті своєї продукції, які викликані не тільки загостренням конкуренції на внутрішньому ринку, але й значним падінням купівельної спроможності споживачів. Військовий конфлікт, що розпочався 24 лютого 2022 року, мав надзвичайно руйнівний вплив на економіку країни, спричинивши глибоке падіння економічної активності, зниження реального ВВП та рекордне зростання інфляції. Торгівля різко скоротилася, а дефіцит бюджету став безпрецедентно великим. В цей час фіскальна політика була зосереджена на критичних витратах на оборону та соціальну підтримку, а також на відновлення зруйнованої інфраструктури.

Проте, незважаючи на всі зусилля, потреби в фінансах залишаються високими і залежать від подальших подій на фронті. Економічні ризики продовжують зростати, оскільки можливе подальше руйнування інфраструктури або перебої у сільському господарстві та енергетичному секторі можуть спричинити ще більше ускладнень (рис. 2.3).

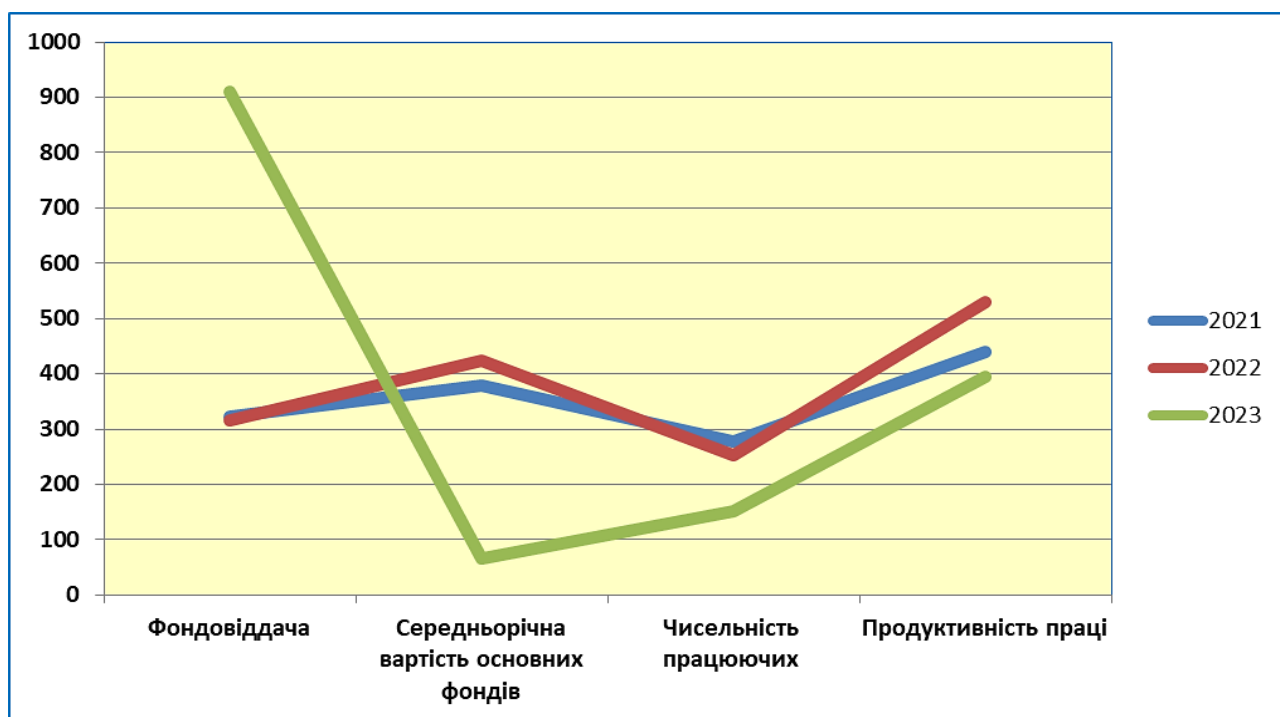

Рис. 2.3. Динаміка показники роботи підприємства за період 2021-2023 рр.

Незважаючи на складні обставини, аналіз результатів діяльності компанії за останні роки дає можливість побачити деякі позитивні зміни. Одним із них є

значне скорочення витрат на одиницю продукції в період з 2021 по 2024 рік, що дозволило знизити собівартість продукції на 0,12 грн. Продуктивність капіталу також показала значне зростання – на 588,1 грн, або 82,7% порівняно з 2021 роком. Ці позитивні результати відображають успішне використання ресурсів та можуть стати основою для подальшого зростання продуктивності праці та зниження витрат на виробництво продукції в майбутньому.

Аналіз фінансової звітності підприємства виявив низку негативних тенденцій, що ставлять під загрозу його стабільність і конкурентоспроможність на ринку. Найбільш тривожною є суттєва зменшення валового прибутку, що більш ніж удвічі скоротилося, що свідчить про значні труднощі в забезпеченні стабільної рентабельності. Окрім того, показник продуктивності праці за досліджуваний період знизився на 44,0 тис. грн на одного працівника (10%), що свідчить про зменшення ефективності використання трудових ресурсів. Це може бути результатом неефективного управління або недостатньої мотивації працівників, що в умовах економічної нестабільності та зниження попиту на продукцію стає ще більш актуальним.

Особливу увагу слід приділити управлінню дебіторською та кредиторською заборгованістю. Перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською створює додаткові фінансові ризики для підприємства, оскільки це може призвести до потреби у залученні зовнішніх ресурсів для забезпечення обігових коштів. В аналізованому періоді дебіторська заборгованість постійно перевищувала кредиторську, причому в 2024 році це перевищення досягло 4 403 тис. грн, що становить 35,7% від загального обсягу. Така ситуація може призвести до дефіциту коштів для покриття поточних зобов'язань, що, в свою чергу, може позначитися на платоспроможності компанії.

Загалом, сукупність цих негативних показників вказує на складний фінансовий стан підприємства. Зменшення обсягів продажів, зниження валового прибутку та збільшення кредиторської заборгованості створюють значний тиск на фінансову стійкість компанії. В умовах посиленої конкуренції і

зниження купівельної спроможності підприємство стикається з серйозними викликами для забезпечення своєї фінансової стабільності.

Для подолання цих труднощів необхідно розробити ефективні стратегії для зниження фінансових ризиків та покращення основних фінансових показників. Це включатиме вдосконалення системи управління дебіторською заборгованістю, пошук нових шляхів для зниження витрат, а також розробку адаптивних механізмів для збереження конкурентоспроможності в умовах змінного ринкового середовища. Тільки глибокий та всебічний аналіз фінансового стану підприємства дозволить створити чіткий план дій для стабілізації його діяльності та забезпечення зростання в майбутньому.

2.2. Аналіз фінансового стану підприємства

Фінансовий стан підприємства є важливим показником його здатності ефективно фінансувати свою діяльність та виконувати фінансові зобов'язання. Він відображає не лише наявність ресурсів для підтримки операційної діяльності, а й їх правильне управління та ефективний розподіл. Крім того, фінансовий стан включає аналіз взаємодії з партнерами та іншими учасниками ринку, адже саме ці зв'язки формують основу фінансової стабільності компанії. Платоспроможність і фінансова стійкість підприємства визначають його спроможність витримувати економічні виклики та зберігати свою конкурентоспроможність у будь-яких умовах ринку. Досягнення фінансової стійкості неможливе без грамотного співвідношення активів і капіталу, а також без ефективного управління ними.

Аналіз змін у складі активів і пасивів підприємства, що наведений у таблиці 2.2, дає чітке уявлення про фінансову динаміку компанії. За період з 2021 по 2024 рік валюта балансу підприємства збільшилася на 2 287 тис. грн, що свідчить про розширення його діяльності. Однак структура активів змінилася досить суттєво. Так, необоротні активи зменшилися на 344 тис. грн,

що є явною ознакою зниження технологічного потенціалу та фізичної бази підприємства. Це може бути сигналом про зниження здатності компанії інвестувати в оновлення обладнання та вдосконалення інфраструктури, що знижує її конкурентоспроможність і може призвести до уповільнення розвитку в майбутньому.

З іншого боку, оборотні активи зросли на 2 631 тис. грн, що свідчить про зростання ліквідності підприємства. Підвищення ліквідності є позитивним моментом, оскільки це дозволяє покращити платоспроможність компанії та знижує ризики невиконання фінансових зобов'язань. Утім, збільшення оборотних активів, особливо через грошові кошти та зобов'язання, створює ризик виникнення проблем з ліквідністю в майбутньому. Це може означати, що компанія знаходиться під тиском поточних фінансових зобов'язань, що загрожує її стабільності та знижує можливості для довгострокового розвитку.

Таким чином, хоча зростання ліквідності виглядає позитивним і може бути знаком покращення фінансової гнучкості підприємства, зменшення вартості необоротних активів та потенційні проблеми з ліквідністю є серйозними сигналами, які потребують особливої уваги. Зменшення вартості необоротних активів, що включають в себе основні засоби та технологічну інфраструктуру, вказує на зниження потенціалу для довгострокового розвитку та інноваційного оновлення. Це може мати негативний вплив на ефективність виробничих процесів та на здатність компанії впроваджувати нові технології, що є важливим чинником для підтримки конкурентоспроможності на ринку.

У той же час, загроза ліквідності, пов'язана з потенційними проблемами у виконанні короткострокових зобов'язань, створює додаткові ризики для стабільності фінансового стану. Якщо підприємство не зможе ефективно управляти своїми оборотними активами та платіжними зобов'язаннями, це може призвести до кризових ситуацій, що загрожують його фінансовій стійкості (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Аналіз структури майна і джерел його отримання на ТОВ «Кропивницький хліб» за 2021-2024 рр.

Показники	2021 р.		2022 р.		I півр. 2024 р.		Відхилення 2021-2022 рр.			Відхилення 2022-2024 рр.			Відхилення 2021-2024 рр.		
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума тис. грн.	Питома вага, %	+/-	%	Пунктів струк- тури	+/-	%	Пунктів струк- тури	+/-	%	Пунктів струк- тури
АКТИВ БАЛАНСУ															
Необоротні активи	475	1,5	371	1,4	131	0,4	-104	-21,9	-0,1	-240	-64,7	-1,0	-344	-72,4	-1,1
Оборотні активи	30 342	98,5	26 889	98,6	32 973	99,6	-3 453	-11,4	+0,1	+6 084	+22,6	+1,0	+2 631	+8,7	+1,1
РАЗОМ:	30 817	100	27 260	100	33 104	100	-3 557	-11,5	X	+5 884	+21,4	X	+2 287	+7,4	X
ПАСИВ БАЛАНСУ															
Власний капітал, цільове фінансування	10 648	34,6	11 599	42,5	601	1,8	+951	+8,9	+7,9	-10 998	-94,8	-40,7	-10 047	-94,4	-32,8
Зобов'язання	20 169	65,4	15 661	57,5	32 503	98,2	-4 508	-22,3	-7,9	+16 842	+107,5	+40,7	+12 334	+61,2	+32,8
РАЗОМ:	30 817	100	27 260	100	33 104	100	-3 557	-11,5	X	+5 844	+21,4	X	+2 287	49,4	X

У пасивах балансу підприємства за останні роки відбулися значні зміни, що вимагають ретельного аналізу для оцінки фінансової стабільності. Власний капітал та цільове фінансування зменшилися на величезну суму — 10 047 тис. грн, або 94,4%, що є серйозним сигналом для компанії. Цей спад відображає зниження внутрішніх джерел фінансування та підвищену залежність підприємства від зовнішніх позик. З іншого боку, зобов'язання підприємства збільшилися на 12 334 тис. грн (61,2%), що створює ще більший фінансовий тиск на компанію. Така ситуація ускладнює здатність підприємства обслуговувати свої зобов'язання в довгостроковій перспективі, адже значна частина фінансування тепер залежить від зовнішніх джерел.

Зміни у структурі пасиву також не залишаються без уваги. Спостерігається зменшення питомої ваги власного капіталу та цільового фінансування на 32,8 процентних пункти, що фактично означає посилення залежності підприємства від зобов'язань. Така зміна негативно позначається на фінансовій стійкості підприємства, оскільки збільшується ризик втрати контролю над власними ресурсами та погіршення платоспроможності.

Особливу увагу заслуговує зростання дебіторської заборгованості, яка за період з 2021 по 2024 рік збільшилася на 16 737 тис. грн, що майже в 2,4 рази перевищує попередні значення. Це є ще одним негативним фактором, який значно знижує ліквідність підприємства, оскільки наявність значної дебіторської заборгованості може призвести до відсутності обігових коштів для забезпечення своєчасних розрахунків із постачальниками та іншими контрагентами.

Кредиторська заборгованість також зазнала суттєвого зростання, що свідчить про погіршення платіжної дисципліни компанії. Збільшення кредиторської заборгованості майже вдвічі (на 12 334 тис. грн) свідчить про зростання фінансових труднощів, з якими стикається підприємство.

Проблеми з дебіторською та кредиторською заборгованістю вказують на серйозні недоліки в управлінні фінансами підприємства. Відсутність належного контролю за дебіторською і кредиторською заборгованістю може призвести до

порушення платіжних строків, збільшення фінансових витрат і, як наслідок, до втрати кредитної репутації на ринку. Для забезпечення стабільності важливо, щоб дебіторська заборгованість зростала швидше за кредиторську, що дозволить компанії отримати додаткові ресурси для розрахунків із партнерами.

У 2024 році зростання дебіторської заборгованості, яке значно перевищує кредиторську, вказує на зростання фінансових труднощів. Це може бути наслідком неплатоспроможності покупців або несприятливої економічної ситуації. Ситуація, коли дебіторська заборгованість значно перевищує кредиторську, свідчить про потребу додаткового залучення зовнішніх джерел фінансування для підтримки ліквідності підприємства.

Нарешті, скорочення дебіторської заборгованості може бути позитивним сигналом, якщо це сталося через зменшення періоду її погашення. Це свідчить про покращення ліквідності підприємства і кращу платіжну дисципліну серед клієнтів. Однак якщо зменшення дебіторської заборгованості відбулося внаслідок зменшення обсягів відвантаження продукції, це може вказувати на зниження ділової активності підприємства, що вже є серйозною проблемою для його розвитку.

Тому детальний аналіз показників ліквідності та ділової активності є необхідним для точного визначення причин цих змін і розробки ефективної стратегії для збереження фінансової стабільності та подальшого розвитку підприємства.

Для всебічної оцінки ліквідності та платоспроможності ТОВ «Кропивницький хліб» необхідно провести розрахунки низки відносних фінансових показників, які базуються на даних балансу підприємства (форма № 1 «Фінансовий звіт підприємства»). Такий підхід дозволяє отримати детальніше уявлення про фінансовий стан компанії, виявити як сильні, так і слабкі сторони у її здатності виконувати фінансові зобов'язання, а також оцінити ефективність використання наявних ресурсів.

Першим важливим показником є коефіцієнт абсолютної ліквідності, або коефіцієнт негайної ліквідності. Він показує, якою мірою підприємство здатне

миттєво виконати свої фінансові зобов'язання. Нормативне значення цього коефіцієнта має бути не менше 0,2. Формула для його розрахунку виглядає так:

$$K_{\text{лікв. абс}} = (\text{Форма № 1, р. 1160} + \text{р. 1165}) / (\text{Форма № 1, р. 1695}) \quad (2.1)$$

$$2021 \text{ р. } K_{\text{лікв. абс}} = \frac{1934}{20169} = 0,10$$

$$2022 \text{ р. } K_{\text{лікв. абс}} = \frac{121}{15661} = 0,007$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } K_{\text{лікв. абс}} = \frac{402}{29883} = 0,013$$

Наступним важливим показником є коефіцієнт ліквідності швидкої. Він відображає, скільки одиниць найбільш ліквідних активів припадає на одиницю термінових боргів. Нормативне значення цього коефіцієнта повинно бути в межах від 0,6 до 0,8. Для його розрахунку використовують наступну формулу:

$$K_{\text{шв. лікв}} = (\text{Форма № 1, р. 1195} - \text{р. 1100}) / (\text{Форма № 1, р. 1695}) \quad (2.2)$$

$$2021 \text{ р. } K_{\text{шв. лікв}} = \frac{30342 - 21142}{20169} = 0,46$$

$$2022 \text{ р. } K_{\text{шв. лікв}} = \frac{26889 - 22772}{15661} = 0,26$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } K_{\text{шв. лікв}} = \frac{32973 - 8473}{29883} = 0,82$$

Ще одним важливим показником є коефіцієнт загальної ліквідності, який також називають коефіцієнтом покриття. Цей показник дозволяє оцінити, наскільки підприємство здатне покрити свої поточні зобов'язання за рахунок всіх оборотних активів. Мінімальне нормативне значення цього коефіцієнта повинно бути не менше 1. Якщо коефіцієнт менший за 1, це сигналізує про неліквідність балансу та неплатоспроможність підприємства:

$$K_{\text{покp}} = \text{Форма № 1, р. 1195} / \text{Форма № 1, р. 1695} \quad (2.3)$$

$$2021 \text{ р. } K_{\text{покp}} = \frac{30342}{20169} = 1,50$$

$$2022 \text{ р. } K_{\text{покp}} = \frac{26889}{15661} = 1,72$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } K_{\text{покp}} = \frac{32973}{29883} = 1,10$$

Не менш важливим є співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості. Цей показник показує, чи здатне підприємство погасити свої зобов'язання перед кредиторами за рахунок надходжень від дебіторів протягом року. Оптимальне значення цього коефіцієнта має дорівнювати 1. Розраховується за наступною формулою:

$$K_{\text{деб./кред}} = (\text{Форма № 1, сума по р. 1125-1155}) / (\text{Форма № 1, р. 1695}) \quad (2.4)$$

$$2021 \text{ р. } K_{\text{деб./кред}} = \frac{7106}{20169} = 0,35$$

$$2022 \text{ р. } K_{\text{деб./кред}} = \frac{3996}{15661} = 0,26$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } K_{\text{деб./кред}} = \frac{23843}{29883} = 0,80$$

Всі розраховані показники зручно подати в табличній формі, що дозволяє швидко зрозуміти загальну картину ліквідності та платоспроможності підприємства. Результати аналізу, представлені у таблиці 2.3, а також на графіку (рис. 2.4), дають чітке уявлення про фінансову ситуацію ТОВ «Кропивницький хліб».

Підсумки аналізу свідчать про те, що коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом звітного періоду не досягав нормативного рівня, що свідчить про серйозні проблеми з фінансовою стабільністю підприємства. Це вказує на нездатність компанії виконати свої поточні зобов'язання лише за рахунок високоліквідних активів, таких як грошові кошти та короткострокові фінансові інвестиції. Відсутність достатнього рівня цих активів для покриття негайних боргів є тривожним сигналом для кредиторів та інвесторів, оскільки це підвищує ризики неплатоспроможності.

Особливо яскраво ці проблеми проявляються у 2024 році, коли підприємство змогло покрити лише 1,3% своїх поточних зобов'язань негайно, що є свідченням вкрай низької ліквідності. Така ситуація вказує на серйозні труднощі з виконанням фінансових зобов'язань у короткостроковій перспективі. Це може призвести до виникнення затримок у розрахунках з

постачальниками, виникнення штрафних санкцій та відсутності можливості швидко реагувати на зміни на ринку.

Таблиця 2.3

Показники оцінки ліквідності підприємства за 2021-2024 рр.

№ з/п	Назва показника	Умовне позначення	2021	2022	2024	Відхилення, +/-			Нормативне значення
						2021-2022	2022-2024	2021-2024	
1.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_{\text{лікв.абс}}$	0,10	0,007	0,013	-0,093	-0,006	-0,087	Збільшення; мінімальне значення $K_{\text{абс.лікв.}} = 0,2-0,35$
2.	Коефіцієнт ліквідності швидкої	$K_{\text{шв.лікв}}$	0,46	0,26	0,82	-0,20	+0,56	+0,36	Збільшення; має бути $K_{\text{шв.лікв.}} > 1$; у міжнародній практиці $K_{\text{шв.лікв.}} = 0,6-0,8$
3.	Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	$K_{\text{покр.}}$	1,50	1,72	1,10	+0,22	-0,62	-0,4	Збільшення; критичне значення $K_{\text{покр.}} = 1$; при $K_{\text{покр.}} < 1$ підприємство має неліквідний баланс. Якщо $K_{\text{покр.}} = 1,0-1,5$, підприємство своєчасно ліквідує борги
4.	Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	$K_{\text{деб / кред.}}$	0,35	0,26	0,80	-0,09	+0,54	+0,45	Рекомендоване значення $K_{\text{деб / кред.}} \geq 1$

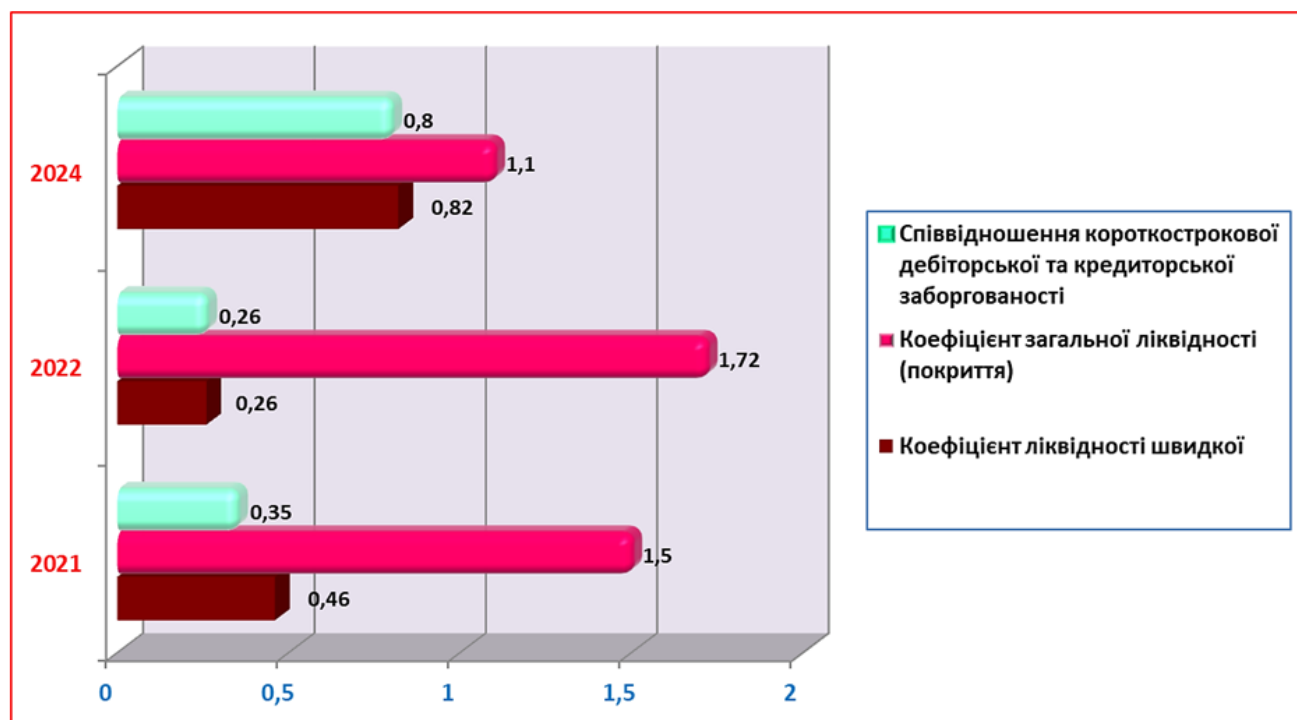

Рис. 2.4. Показники оцінки ліквідності ТОВ «Кропивницький хліб» за 2021-2024 рр.

У 2024 році коефіцієнт швидкої ліквідності ТОВ «Кропивницький хліб» становив 0,82, що перебуває в межах нормативних значень і свідчить про достатній рівень потенційної платоспроможності компанії. Це означає, що підприємство здатне покрити значну частину своїх поточних зобов'язань за рахунок високоліквідних і середньоліквідних активів, зокрема дебіторської заборгованості та інших оборотних засобів. Порівняно з попередніми роками, коли в 2021 та 2022 роках коефіцієнт швидкої ліквідності складав лише 0,46 і 0,26 відповідно, показник 2024 року демонструє позитивну динаміку та відображає покращення ліквідності підприємства. Однак ці зміни не можуть бути оцінені в повному обсязі без аналізу структури дебіторської заборгованості, адже збільшення коефіцієнта швидкої ліквідності може бути результатом зростання прострочених заборгованостей. В такому випадку це буде свідчити про можливі труднощі з поверненням коштів та підвищувати фінансові ризики компанії.

Коефіцієнт загальної ліквідності є важливим показником, що дозволяє оцінити здатність підприємства покрити свої поточні зобов'язання за рахунок всіх оборотних активів. Протягом 2021-2024 років значення цього коефіцієнта для ТОВ «Кропивницький хліб» демонструє загальні тенденції ліквідності підприємства. У 2021 році на кожен гривню поточних зобов'язань припадало 1,5 грн оборотних активів, що забезпечувало стабільне покриття зобов'язань. У 2022 році коефіцієнт зростає до 1,72, що свідчить про 22% приріст ліквідності, однак у 2024 році значення знижується до 1,1. Це вказує на суттєве скорочення обсягу оборотних засобів, хоча їх кількість все ще є достатньою для покриття поточних зобов'язань. Зниження цього показника може вказувати на тенденцію до скорочення ліквідних активів або їх неефективного використання, що варто ретельно дослідити для збереження стабільності компанії.

Ще однією важливою складовою фінансового аналізу є співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості. Протягом 2021-2024 років цей показник не досягав нормативного рівня, що вказує на обмежену здатність компанії покривати свої зобов'язання перед кредиторами за

рахунок дебіторської заборгованості, яка повинна бути повернена в межах одного року. Це свідчить про те, що ТОВ «Кропивницький хліб» більше залежить від зовнішнього фінансування, ніж від надходжень від своїх дебіторів. У 2024 році коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості зріс до 0,80, що свідчить про поліпшення ситуації, однак показник все ще залишається нижчим за нормативне значення, що вказує на потенційні проблеми з ліквідністю. Це створює ризики для фінансової стабільності компанії, оскільки може призвести до погіршення відносин з постачальниками, що, в свою чергу, може призвести до підвищення собівартості продукції та зниження конкурентоспроможності підприємства.

Фінансова стійкість компанії є критично важливим показником її здатності не лише покривати витрати на основні засоби та оборотний капітал, а й виконувати свої фінансові зобов'язання. Оцінка фінансової стійкості підприємства передбачає врахування його здатності ефективно використовувати власні фінансові ресурси для забезпечення стабільного виробничого процесу та подальшого розвитку. Ключовим показником, який відображає фінансову стійкість, є "Власні обігові кошти", або робочий капітал, що розраховується як різниця між сумою оборотних активів і поточними зобов'язаннями. Цей показник дозволяє зрозуміти, чи є у підприємства достатньо обігових коштів для покриття своїх зобов'язань і чи здатне воно ефективно управляти фінансовими ресурсами в умовах змінюваного ринкового середовища.

Позитивне значення власних обігових коштів свідчить про стабільний фінансовий стан підприємства, що дозволяє забезпечувати безперервність операційного циклу за рахунок внутрішніх ресурсів. У разі негативного значення виникає дефіцит власних обігових коштів, що є тривожним сигналом про нестабільність фінансової позиції. Власні обігові кошти обчислюються як різниця між загальною сумою оборотних активів та поточних зобов'язань.

$$P_{\kappa} = \phi. \text{ № 1, p. 1195 – 1695} \quad (2.5)$$

$$2021 \text{ р. } P_k = 30342 - 20169 = 10173 \text{ тис. грн.}$$

$$2022 \text{ р. } P_k = 26889 - 15661 = 11228 \text{ тис. грн.}$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } P_k = 32973 - 29883 = 3090 \text{ тис. грн.}$$

Для проведення оцінки фінансової стійкості підприємства важливо використовувати систему відносних показників, що дають змогу виявити якісну характеристику структури капіталу. Ці показники дозволяють оцінити рівень фінансової незалежності, рівень залучення зовнішніх ресурсів та здатність виконувати фінансові зобов'язання.

Коефіцієнт фінансової автономії характеризує частку власного капіталу у загальній структурі капіталу. Значення цього коефіцієнта, що дорівнює або перевищує 0,5, вказує на мінімальний рівень ризику для кредиторів, оскільки підприємство може повністю забезпечити свої зобов'язання за рахунок власних ресурсів. Формула для розрахунку:

Коефіцієнт автономії = Власний капітал / Загальна сума капіталу.

$$2021 \text{ р. } K_{\text{авт}} = \frac{10648}{30817} = 0,35$$

$$2022 \text{ р. } K_{\text{авт}} = \frac{11599}{27260} = 0,43$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } K_{\text{авт}} = \frac{601}{33104} = 0,02$$

Коефіцієнт фінансового ризику відображає співвідношення позикових коштів до власного капіталу. Значення, що перевищує одиницю, свідчить про підвищений ризик для інвесторів. Оптимальним вважається рівень, коли частка позикових коштів не перевищує третини активів підприємства. Формула для розрахунку: Коефіцієнт ризику = Позиковий капітал / Власний капітал.

$$2021 \text{ р. } K_{\text{фін.риз}} = \frac{20169}{10648} = 1,89$$

$$2022 \text{ р. } K_{\text{фін.риз}} = \frac{15661}{11599} = 1,35$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } K_{\text{фін.риз}} = \frac{2620 + 29883}{601} = 54,08$$

Коефіцієнт фінансової стабільності є оберненим до коефіцієнта фінансового ризику і демонструє співвідношення власного капіталу до залучених коштів. Якщо значення цього показника перевищує одиницю, це підтверджує високу стійкість підприємства. Формула:

Коефіцієнт стабільності = Власний капітал / Позиковий капітал.

$$2021 \text{ р. } K_{\text{стаб.фін.}} = \frac{10648}{20169} = 0,53$$

$$2022 \text{ р. } K_{\text{стаб.фін.}} = \frac{11599}{15661} = 0,74$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } K_{\text{стаб.фін.}} = \frac{601}{2620 + 29883} = 0,02$$

Коефіцієнт маневреності власного капіталу визначає частку власних ресурсів, інвестованих в оборотні активи. Зростання цього коефіцієнта свідчить про підвищення гнучкості використання фінансових ресурсів. Розрахунок здійснюється за формулою: Коефіцієнт маневреності = (Власний капітал – Необоротні активи) / Власний капітал.

$$2021 \text{ р. } K_{\text{ман.в.к.}} = \frac{10648 - 475}{10648} = 0,96$$

$$2022 \text{ р. } K_{\text{ман.в.к.}} = \frac{11599 - 371}{11599} = 0,97$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } K_{\text{ман.в.к.}} = \frac{601 - 131}{601} = 0,78$$

Коефіцієнт забезпечення запасів власними коштами показує, наскільки запаси покриті стабільними довгостроковими ресурсами. Позитивна динаміка цього показника вказує на зміцнення фінансової стійкості. Формула: Коефіцієнт забезпечення запасів = Власні обігові кошти / Сума запасів.

$$2021 \text{ р. } K_{\text{з.в.к.}} = \frac{10173}{21142} = 0,48$$

$$2022 \text{ р. } K_{\text{з.в.к.}} = \frac{11228}{22772} = 0,49$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } K_{\text{з.в.к.}} = \frac{3090}{8473} = 0,37$$

Отримані результати аналізу доцільно представити у формі аналітичної таблиці (табл. 2.4), яка структуровано відобразить значення основних показників фінансової стійкості за відповідні роки.

Таблиця 2.4

Показники оцінки фінансової стійкості підприємства за 2021-2024 рр.

№ з/п	Назва показника	Умовне позначення	2021	2022	2024	Відхилення, +/-			Нормативне значення
						2021-2022	2022-2024	2021-2024	
1.	Власні обігові кошти (робочий, функціонуючий капітал), тис. грн.	P_k	10 173	11 228	3 090	+1 055	-8 138	-7 083	Збільшення
2.	Коефіцієнт фінансової автономії	$K_{авт.}$	0,35	0,43	0,02	+0,08	-0,41	-0,33	Збільшення; рекомендується значення $K_{авт.} \geq 0,5$
3.	Коефіцієнт фінансового ризику	$K_{фін.риз.}$	1,89	1,35	54,08	-0,54	+52,73	+52,19	Зменшення; нормативне значення $K_{фін.риз.} \leq 1$
4.	Коефіцієнт фінансової стабільності	$K_{стаб.фін.}$	0,53	0,74	0,02	+0,21	-0,72	-0,51	Збільшення
5.	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$K_{ман.в.к.}$	0,96	0,97	0,78	+0,01	-0,19	-0,18	Збільшення
6.	Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	$K_{заб.в.о.к.}$	0,48	0,49	0,37	+0,01	-0,12	-0,11	Стійким вважається фінансовий стан підприємства за значення $K_{заб.в.о.к.} > 0,5$

Аналізуючи результати таблиці, можна зробити висновок, що у період з 2021 до 2024 року підприємство демонструвало негативну динаміку більшості ключових показників фінансової стійкості. Це свідчить про зниження спроможності забезпечувати стабільну діяльність і виконувати фінансові зобов'язання. Основні тенденції включають:

Коефіцієнт фінансової автономії залишався нижчим за нормативний рівень та зменшився на 0,33 пункту. Це свідчить про значну залежність підприємства від позикових коштів, що підвищує ризики для кредиторів. Нездатність покривати зобов'язання власними фінансовими ресурсами створює загрозу для фінансової стабільності.

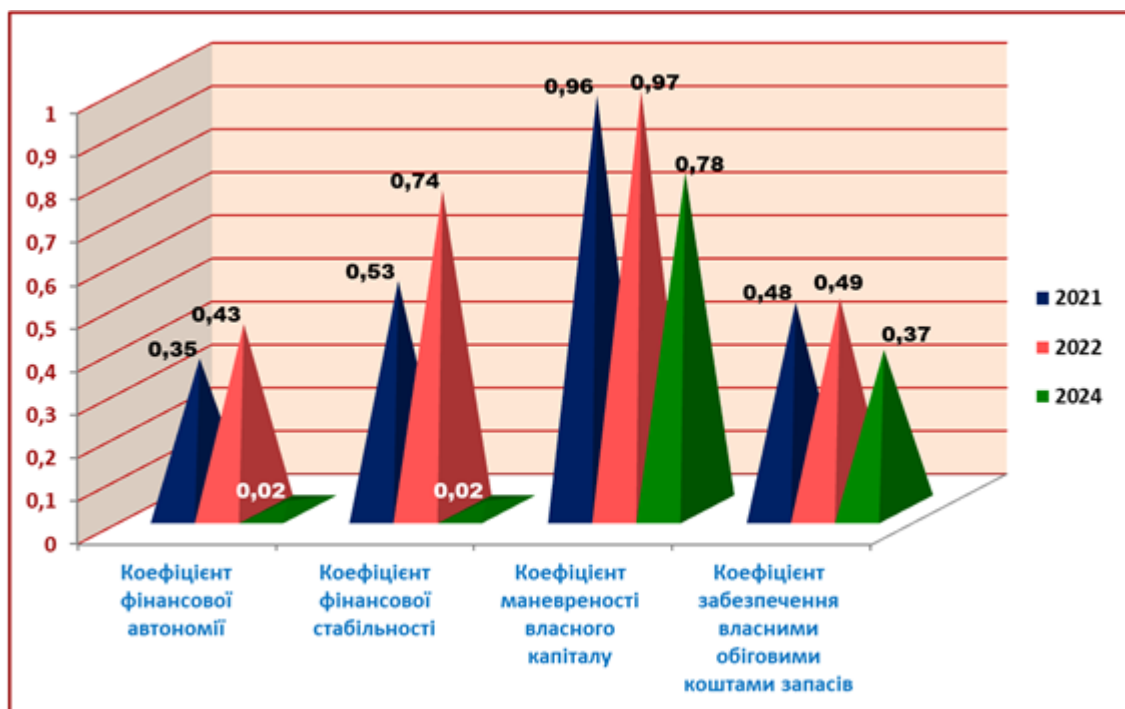

Рис. 2.5. Показники фінансової стійкості ТОВ «Кропивницький хліб» за 2021-2024 рр.

Коефіцієнт фінансового ризику зріс на 52,3 пункту, вказуючи на збільшення обсягу позикових коштів у структурі капіталу. Попри це, за умови високої оборотності активів, такий ріст не завжди має негативні наслідки. Однак для повноти картини необхідно провести глибший аналіз ділової активності.

Коефіцієнт фінансової стабільності знизився на 0,51 пункту. Це свідчить про скорочення частки власного капіталу відносно позикового, що збільшує залежність від зовнішніх джерел фінансування. Така ситуація ставить під сумнів довгострокову фінансову стабільність підприємства.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу зменшився на 0,18 пункту. Це вказує на зниження гнучкості у використанні фінансових ресурсів, що обмежує можливості підприємства для забезпечення поточних і стратегічних потреб.

Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів зменшився на 0,11 пункту та залишався нижчим за нормативний рівень. Це демонструє

недостатність довгострокових ресурсів для формування запасів, що негативно впливає на фінансову стабільність.

Такі показники вимагають термінового впровадження заходів для покращення фінансової стійкості, зокрема оптимізації структури капіталу, підвищення ефективності управління оборотними активами та зменшення залежності від позикових коштів.

Наявність достатнього обсягу власних оборотних коштів є позитивним фактором для підприємства, але низькі значення фінансових коефіцієнтів можуть сигналізувати про ризики або проблеми у фінансовій діяльності. Основними причинами такої ситуації є:

Низька ефективність використання оборотних коштів. Це може свідчити про надмірні запаси або низьку швидкість обігу активів. В результаті фінансові ресурси "заморожуються" у запасах чи інших необоротних формах, що знижує фінансову стійкість і гнучкість підприємства.

Високий рівень боргових зобов'язань. Значна частка боргових ресурсів у структурі капіталу збільшує фінансове навантаження через витрати на обслуговування боргів. Це може знижувати ліквідність та фінансову стабільність підприємства.

Дисбаланс у структурі капіталу. Навіть за наявності достатніх оборотних коштів, низька частка власного капіталу у порівнянні з позиковими ресурсами створює ризики залежності від зовнішнього фінансування. Це знижує фінансову автономію і підвищує вразливість до змін на ринку.

Інвестиції у малоліквідні активи. Надмірні вкладення у активи з низькою ліквідністю ускладнюють швидке залучення коштів для покриття поточних зобов'язань. Це погіршує показники фінансової стійкості, оскільки зменшується доступ до ліквідних ресурсів.

Аналіз ділової активності є важливим інструментом для оцінки ефективності використання ресурсів підприємства. Це дослідження дозволяє визначити рівень його платоспроможності, фінансової стійкості та стабільності.

Нижче наведено аналіз ключових показників ділової активності за період із 2021 до 2024 року.

1. Коефіцієнт обертання активів. Цей показник ілюструє, як часто капітал, інвестований в активи, повністю обертається протягом року. У 2021 році значення було 1,8 разів, у 2022 році зросло до 2,1 разів, а у першій половині 2024 року склало 2,3 разів. Це свідчить про поступове підвищення ефективності використання ресурсів.

2. Коефіцієнт обертання оборотних активів. Швидкість обігу всіх оборотних активів зростає: у 2021 році показник становив 2,5 разів, у 2022 році – 3,0 разів, а в першій половині 2024 року – 3,2 разів. Це вказує на покращення управління мобільними засобами підприємства.

3. Коефіцієнт оборотності запасів. У 2021 році кошти, вкладені у запаси, оберталися 4,1 разів, у 2022 році – 4,5 разів, а в першій половині 2024 року – 4,8 разів. Це свідчить про зростання ефективності використання запасів.

4. Період одного обороту запасів. Тривалість обороту запасів зменшилася: у 2021 році це було 89 днів, у 2022 році – 81 день, а в першій половині 2024 року – 76 днів. Зменшення цього показника є позитивною тенденцією.

5. Коефіцієнт обертання дебіторської заборгованості. У 2021 році підприємство забезпечувало обіг дебіторської заборгованості 5,2 разів, у 2022 році – 5,7 разів, а в першій половині 2024 року – 6,1 разів. Це означає покращення ефективності збору платежів.

6. Період погашення дебіторської заборгованості. У 2021 році середній час погашення дебіторської заборгованості становив 70 днів, у 2022 році – 64 дні, а у 2024 році – 60 днів. Ця динаміка свідчить про покращення платіжної дисципліни клієнтів.

7. Коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості. Обіг кредиторської заборгованості у 2021 році був 4,4 разів, у 2022 році – 4,7 разів, а у 2024 році – 5,0 разів. Підприємство покращило швидкість розрахунків із кредиторами.

8. Період погашення кредиторської заборгованості. У 2021 році середній період розрахунків з кредиторами складав 83 дні, у 2022 році – 78 днів, а у 2024 році – 73 дні. Зменшення цього показника вказує на ефективніше управління зобов'язаннями.

9. Коефіцієнт обертання власного капіталу. У 2021 році кожна одиниця власного капіталу забезпечувала виручку в розмірі 2,2 разів, у 2022 році – 2,5 разів, а в першій половині 2024 року – 2,7 разів. Це свідчить про ефективніше використання власних ресурсів.

Отримані результати свідчать про поступове покращення показників ділової активності підприємства, що вказує на ефективніше управління ресурсами та підвищення фінансової стійкості (рис. 2.6).

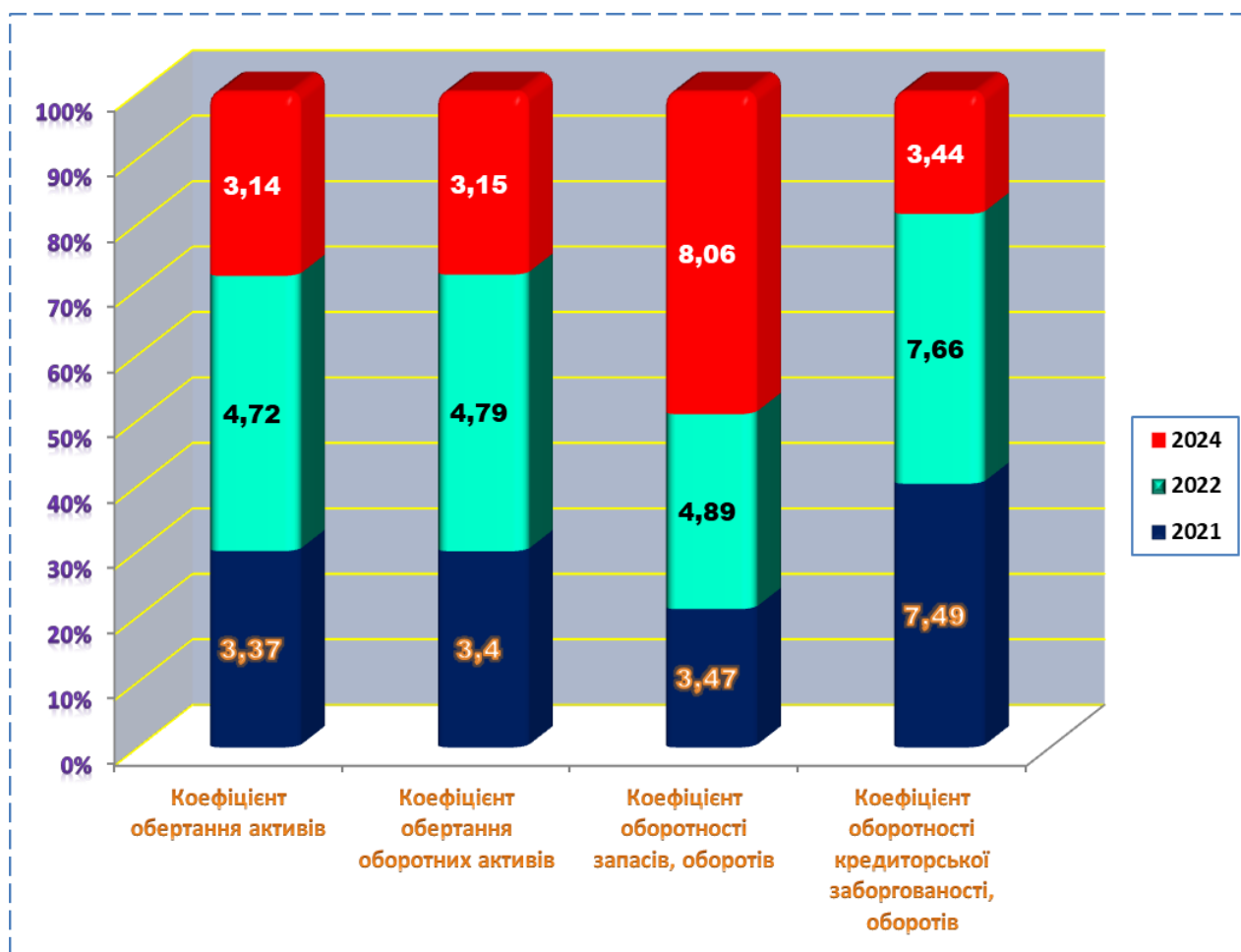

Рис. 2.6. Показники ділової активності ТОВ «Кропивницький хліб» за 2021-2024 рр.

Динаміка ключових показників за період 2021–2024 років свідчить про суттєве погіршення ділової активності підприємства. Зокрема, коефіцієнт обороту активів зазнав зниження на 0,23 пункту, а оборотність оборотних активів скоротилася на 0,25 пункту. Водночас коефіцієнт обігу запасів продемонстрував зростання на 4,59 пункту, що може свідчити про накопичення надлишкових запасів або уповільнення їх реалізації.

Коефіцієнт обертання дебіторської заборгованості зменшився на 14,46 пункту, що вказує на проблеми з отриманням платежів від контрагентів, тоді як оборотність кредиторської заборгованості знизилася на 4,05 пункту, що свідчить про уповільнення розрахунків із постачальниками. Проте, серед позитивних змін спостерігається зростання коефіцієнта оборотності власного капіталу на значні 89,78 пункту, що може бути ознакою більш ефективного використання власних ресурсів у певних аспектах діяльності.

Загалом, ослаблення ділової активності протягом аналізованого періоду мало негативний вплив на фінансову стабільність і загальну ефективність господарської діяльності підприємства. Це вимагає глибшого аналізу причин і розробки відповідних управлінських рішень для стабілізації ситуації.

Підтримка фінансової стабільності підприємства, включно з короткостроковою ліквідністю та платоспроможністю, тісно пов'язана з його здатністю створювати прибуток. Одним із основних інструментів оцінки ефективності діяльності є показники рентабельності, які не лише відображають економічні результати роботи, але й дозволяють визначити сильні та слабкі аспекти у використанні ресурсів підприємства.

За період із 2021 по 2024 рік (перша половина) рентабельність виробничих витрат демонструє неоднозначну динаміку. Зменшення цього показника може свідчити про підвищення витрат на формування собівартості продукції при незмінному або недостатньо швидкому зростанні валового прибутку.

$$P_{\text{в.випр.}} = [\Phi. \text{ № 2, р. 2090 (2095) } / \Phi. \text{ № 2, р. 2050}] 100\%$$

$$2021 \text{ р. } P_{\text{в.випр.}} = \frac{25399}{106158} \times 100\% = 23,93\%$$

$$2022 \text{ р. } P_{\text{в.випр.}} = \frac{29772}{107403} \times 100\% = 27,72\%$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } P_{\text{в.випр.}} = \frac{11831}{45339} \times 100\% = 26,09\%$$

Рентабельність продажів також показала тенденцію до зниження, що свідчить про скорочення прибутковості на кожну гривню отриманого доходу від реалізації продукції. Це може бути наслідком зростання собівартості чи зниження цін на продукцію через підвищення конкуренції.

$$P_{\text{прод.}} = [\Phi. \text{ № 2, р. 2090 (2095) } / \Phi. \text{ № 2, р. 2000}] 100\%$$

$$2021 \text{ р. } P_{\text{прод.}} = \frac{25399}{131557} \times 100\% = 19,31\%$$

$$2022 \text{ р. } P_{\text{прод.}} = \frac{29772}{137175} \times 100\% = 21,70\%$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } P_{\text{прод.}} = \frac{11831}{57170} \times 100\% = 20,69\%$$

Чиста рентабельність сукупного капіталу демонструє рівень ефективності використання всіх ресурсів підприємства, але її зниження за досліджуваний період вказує на недостатнє генерування прибутку від наявного капіталу.

$$P_{\text{ч.к.}} = [\Phi. \text{ № 2, р. 2350 (2355) } / \Phi. \text{ № 1, р. (1900, зр.3+1900, зр.4)÷2}] \cdot 100\%$$

$$2021 \text{ р. } P_{\text{ч.к.}} = \frac{923}{(47279+30817):2} \times 100\% = 2,36\%$$

$$2022 \text{ р. } P_{\text{ч.к.}} = \frac{951}{(30817+27260):2} \times 100\% = 3,27\%$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } P_{\text{ч.к.}} = \frac{647}{(3345+33104):2} \times 100\% = 3,55\%$$

Рентабельність виробничих фондів ілюструє, наскільки ефективно підприємство використовує свої основні засоби. Низькі показники цього коефіцієнта можуть вказувати на недостатнє завантаження виробничих потужностей або надлишок фондів, які не приносять економічної вигоди.

$$P_{\text{в.ф.}} = [\Phi. \text{ № 2, р. 2350} / \Phi. \text{ № 1, р. (1010, зр.3+1010, зр.4)} \div 2 + \\ + \text{р. (1100, зр.3 + 1100, зр.4)} \div 2] \cdot 100\%$$

$$2021 \text{ р. } P_{\text{в.ф.}} = \frac{923}{(281+475):2 + (39965+21142):2} \times 100\% = 2,98\%$$

$$2022 \text{ р. } P_{\text{в.ф.}} = \frac{951}{(475+371):2 + (21142+22772):2} \times 100\% = 4,25\%$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } P_{\text{в.ф.}} = \frac{647}{(0+131):2 + (2777+8473):2} \times 100\% = 11,37\%$$

Коефіцієнт окупності сукупного капіталу, що показує дохідність від усього капіталу, також демонструє негативну динаміку, свідчачи про зменшення ефективності фінансового управління підприємством.

$$K_{\text{окуп.}} = \Phi. \text{ № 2, р. 2000} / \Phi. \text{ № 1, р. (1900, зр.3+1900, зр.4)} \div 2$$

$$2021 \text{ р. } K_{\text{окуп.}} = \frac{131557}{(47279 + 30817) : 2} = 3,37$$

$$2022 \text{ р. } K_{\text{окуп.}} = \frac{137175}{(30817 + 27260) : 2} = 4,72$$

$$2024 \text{ р. (I півр.) } K_{\text{окуп.}} = \frac{57170}{(3345 + 33104) : 2} = 3,14$$

Аналіз цих показників свідчить про необхідність підвищення ефективності управління витратами та капіталом для досягнення стабільних фінансових результатів у майбутньому.

Протягом 2021–2024 років ТОВ «Кропивницький хліб» демонструє стійку рентабельність, а загальна ефективність діяльності має позитивну динаміку. Як свідчать результати аналізу, у 2024 році порівняно з 2021 роком відбулося покращення всіх ключових показників рентабельності, включно з виробничими витратами, продажами, сукупним капіталом, виробничими фондами та окупністю діяльності.

За вказаний період коефіцієнт рентабельності виробничих витрат зріс на 2,2 процентних пункти, що свідчить про ефективніше використання ресурсів і збільшення валового прибутку на одиницю витрат. Також рентабельність

продажів зростає на 1,4 пункти, що є ознакою підвищення дохідності від реалізації продукції та поліпшення фінансових результатів підприємства.

Таблиця 2.6

Оцінка рівня та динаміки показників рентабельності підприємства
за 2021-2024 рр.

№ з/п	Показники	2021	2022	2024	Відхилення		
					2021-22 +/-	2022-24 +/-	2021-24 +/-
1.	Рентабельність виробничих витрат, %	23,9	27,7	26,1	+3,8	-1,6	+2,2
2.	Рентабельність продажу, %	19,3	21,7	20,7	+2,4	-1,0	+1,4
3.	Чиста рентабельність сукупного капіталу, %	2,4	3,3	3,6	+0,9	+0,3	+1,2
4.	Рентабельність виробничих фондів, %	3,0	4,3	11,4	+1,3	+7,1	+8,4
5.	Коефіцієнта окупності сукупного капіталу	3,4	4,7	3,1	+1,3	-1,6	-0,3

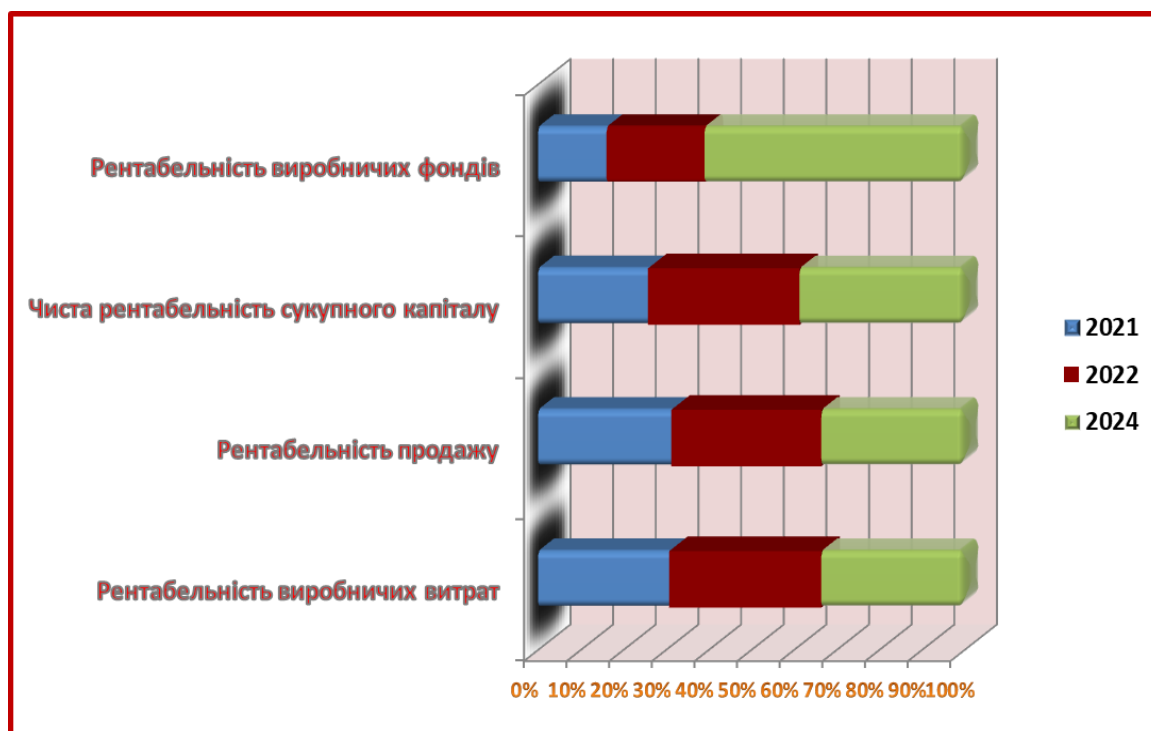

Рис. 2.5. Основні показники рентабельності ТОВ «Кропивницький хліб»
за 2021-2024 рр.

Чиста рентабельність сукупного капіталу ТОВ «Кропивницький хліб» продемонструвала зростання на 1,2 пункти, що свідчить про більш ефективне використання капіталу: кожна гривня середньорічної вартості приносить підприємству більший фінансовий результат. Подібна позитивна динаміка спостерігається і для рентабельності виробничих фондів, яка зросла на 8,4 пункти, що підтверджує здатність підприємства генерувати більше чистого прибутку на одиницю вартості фондів.

Втім, коефіцієнт окупності сукупного капіталу в 2024 році зменшився на 0,3 пункти. Це може свідчити про скорочення обсягів чистого доходу, який генерується на кожную гривню середньорічної вартості капіталу. Для об'єктивної оцінки цих змін необхідно враховувати специфіку галузі, в якій працює підприємство, а також зовнішні фактори впливу.

Загалом, фінансовий стан ТОВ «Кропивницький хліб» можна охарактеризувати як неоднозначний. З одного боку, спостерігається покращення ключових показників рентабельності, з іншого боку, зростають проблеми з ліквідністю та фінансовою стабільністю. Зростання виробничих витрат і посилення залежності від зовнішніх джерел фінансування ставлять перед підприємством серйозні виклики. Додатково, значний обсяг дебіторської заборгованості створює тиск на ліквідність, що негативно впливає на оперативну діяльність.

Для забезпечення фінансової стійкості та зменшення боргового навантаження ТОВ «Кропивницький хліб» необхідно вдосконалити систему фінансового управління. Це включає заходи з оптимізації управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, підвищення ефективності використання наявних ресурсів і зниження залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Це передбачає розробку чітких політик щодо термінів розрахунків з постачальниками та клієнтами, використання механізмів своєчасного контролю за платежами та борговими зобов'язаннями, а також впровадження системи моніторингу для виявлення потенційних проблемних заборгованостей.

2.3. Оцінка організаційно-технічного рівня підприємства

Для оцінки складу, руху та динаміки основних засобів підприємства слід провести комплексний аналіз, використовуючи дані таблиці 2.8. Такий аналіз дозволяє виявити ключові фактори, які впливають на ефективність використання основних засобів, а також визначити ступінь їх старіння, оновлення та амортизації.

Таблиця 2.8

Наявність, рух і динаміка основних засобів

№ п/п	Основні засоби	На початок 2023 р.	Надходження за рік	Вибуття за рік	На кінець 2023 року	Відхилення	
						+/-	%
1	Промислово-виробничі основні засоби, тис. грн.	7740,2	200,2	5302	2638,4	-5101,8	-65,9
	% до підсумку у т. ч.	96,16	97,1	98,41	92	—	—
	активна частина основних засобів тис. грн.	2390	48,9	1228,5	1210,4	-1179,6	-49,3
	% до підсумку	29,69	23,7	22,8	42,2	—	—
2	Виробничі основні засоби інших галузей тис. грн.	—	—	—	—	—	—
	% до підсумку						
3	Невиробничі основні засоби тис. грн.	308,9	6,0	85,4	229,5	-79,4	-25,7
	% до підсумку	3,84	2,9	1,59	8	—	—
	Разом, тис. грн.	8049,1	206,2	5387,4	2867,9	-5181,2	-64,4

Для оцінки стану основних засобів підприємства на підставі отриманих даних можна зробити кілька важливих висновків.

Зменшення вартості основних засобів: Як показують результати на кінець 2023 року, вартість основних засобів підприємства зменшилася на 64,4%, що склало 5181,2 тис. грн. Це значне зниження, яке в основному стосується промислово-виробничих основних засобів, вартість яких зменшилася на 65,9% або 5101,8 тис. грн. При цьому активна частина основних засобів скоротилася на 49,3% або на 1179,6 тис. грн. Це може свідчити про старіння основних засобів та потребу в їх оновленні для підтримки ефективності виробництва.

Зміна структури основних засобів: За підсумками року структура основних засобів змінилася. Найбільшу частку складають промислово-виробничі основні засоби, які на кінець року становили 92% від загальної вартості, зокрема, активна частина — 42,2%. Це підтверджує важливість промислово-виробничих засобів для підприємства, а також вказує на потребу в оптимізації та модернізації саме цієї частини основних засобів.

Коефіцієнти зносу, придатності та оновлення: Для оцінки технічного стану основних засобів підприємства важливим є аналіз коефіцієнтів зносу, придатності та оновлення:

Коефіцієнт зносу на початок року показує, яка частина вартості основних засобів вже списана на витрати підприємства, що дає уявлення про ступінь їх старіння.

$$2021 \text{ р. } \frac{7923,4}{12590,3} = 0,63$$

$$2022 \text{ р. } \frac{6317,2}{10197,4} = 0,62$$

$$2023 \text{ р. } \frac{5194,1}{8049,1} = 0,64$$

Коефіцієнт зносу на кінець року показує, яка частина вартості основних засобів вже списана на витрати підприємства, в попередніх періодах.

$$2021 \text{ р. } \frac{6317,2}{10197,4} = 0,62$$

$$2022 \text{ р. } \frac{5194,1}{8049,1} = 0,64$$

$$2023 \text{ р. } \frac{2068,6}{2867,9} = 0,72$$

Коефіцієнт придатності показує, яка частина вартості основних засобів ще залишається незамінною та ефективною в експлуатації, що важливо для оцінки їх подальшого використання.

$$2021 \text{ р. } \frac{10197,4 - 6317,2}{12590,3} = 0,3$$

$$2022 \text{ р. } \frac{8049,1 - 5194,1}{10197,4} = 0,3$$

$$2023 \text{ р. } \frac{2867,9 - 2068,6}{8049,1} = 0,1$$

Коефіцієнт оновлення характеризує інтенсивність оновлення основних засобів, а також відображає, яку частину нових основних засобів підприємство вводить у свою діяльність. Зокрема, в 2021 році коефіцієнт оновлення не розраховується, оскільки основні засоби не вводились.

2021 р. не розраховується, оскільки не було введених основних засобів

$$2022 \text{ р. } \frac{148}{10197,4} = 0,01$$

$$2023 \text{ р. } \frac{206,2}{2867,9} = 0,07$$

Коефіцієнт вибуття та приросту: Важливими є показники, що відображають інтенсивність вибуття та приросту основних засобів. Коефіцієнт вибуття показує частку основних засобів, які вибули з обігу, а коефіцієнт приросту дозволяє оцінити зростання основних засобів у порівнянні з попереднім періодом.

$$2021 \text{ р. } \frac{4666,9 - 3880,2}{12590,3} = 0,06$$

$$2022 \text{ р. } \frac{3880,2 - 2855,0}{10197,4} = 0,1$$

$$2023 \text{ р. } \frac{2855,0 - 799,3}{8049,1} = 0,25$$

Коефіцієнт реальної вартості основних засобів:

Оцінка цього коефіцієнта дає змогу визначити частку основних засобів у загальній вартості майна підприємства, що важливо для розуміння їх значення в загальній фінансовій структурі.

$$2021 \text{ р. } \frac{10197,4}{6110,1} = 1,67$$

$$2022 \text{ р. } \frac{8049,1}{5480,4} = 1,47$$

$$2023 \text{ р. } \frac{2867,9}{4246,8} = 0,67$$

Для більш детального аналізу усіх показників та їх динаміки в різні роки, отримані результати можна звести у таблицю та графічно відобразити на рисунках, що допоможе краще оцінити поточний стан основних засобів та визначити стратегії для їх оновлення та ефективного використання в майбутньому (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Основні показники руху та технічного стану основних засобів

№ п/п	Показники	2021	2022	2023	Відхилення, +/-		
					2021- 2022	2022- 2023	2021- 2023
1.	Коефіцієнт зносу на початок року	0,63	0,62	0,64	-0,01	0,02	0,01
2.	Коефіцієнт зносу на кінець року	0,62	0,64	0,72	0,02	0,08	0,1
3.	Коефіцієнт придатності	0,3	0,3	0,1	0	-0,2	-0,2
4.	Коефіцієнт оновлення	–	0,01	0,07	+0,01	0,06	0,07
5.	Коефіцієнт вибуття	0,19	0,22	0,67	0,03	0,45	0,48
6.	Коефіцієнт приросту	0,06	0,1	0,25	0,04	0,15	0,19
7.	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	1,67	1,47	0,67	-0,2	-0,8	-1

Протягом 2021–2023 років на ТОВ «Кропивницький хліб» спостерігається негативна тенденція у русі та технічному стані основних засобів. Аналіз ключових коефіцієнтів свідчить про наявність серйозних проблем у забезпеченні ефективної експлуатації основних засобів підприємства.

Зокрема, коефіцієнт зносу демонструє високі показники, що вказує на те, що більше ніж 60% вартості основних засобів вже списано на витрати попередніх періодів. Це свідчить про те, що більша частина основних засобів вийшла з експлуатації або морально застаріла, що значно знижує їх

ефективність у виробничому процесі.

Коефіцієнт придатності, який характеризує залишкову вартість основних засобів, також має низьке значення, зменшившись на 0,2 за досліджуваний період. Це свідчить про зниження здатності активів підприємства приносити економічну вигоду, що прямо впливає на загальну продуктивність і конкурентоспроможність компанії.

Низькі показники коефіцієнта оновлення підтверджують, що підприємство не інвестує достатньо у придбання нових основних засобів, що є важливим для підтримки інноваційної та виробничої спроможності. Технічне оснащення, яке залишається в експлуатації, не зазнає значних оновлень, що ставить під сумнів можливість компанії підтримувати високий рівень продуктивності.

Збільшення коефіцієнта вибуття на 0,48 вказує на те, що підприємство втрачає значну частину основних засобів через їх фізичне або моральне старіння. Це може свідчити про недостатню увагу до питання підтримки та модернізації обладнання.

З іншого боку, коефіцієнт приросту зріс на 0,19, що є позитивним знаком, хоча цей показник залишається недостатнім для того, щоб компенсувати загальну тенденцію зниження технічного стану основних засобів.

Коефіцієнт реальної вартості основних засобів не змінився, що вказує на те, що підприємство не здійснює значних інвестицій у підтримку вартості своїх активів у валюті балансу.

Усі ці фактори вказують на значні проблеми з технічним станом основних засобів ТОВ «Кропивницький хліб», що потребує негайної уваги. Для виправлення ситуації необхідно розробити комплексну стратегію, спрямовану на оновлення матеріально-технічної бази підприємства, залучення інвестицій у нове обладнання та технології, а також удосконалення системи обслуговування та модернізації наявних основних засобів.

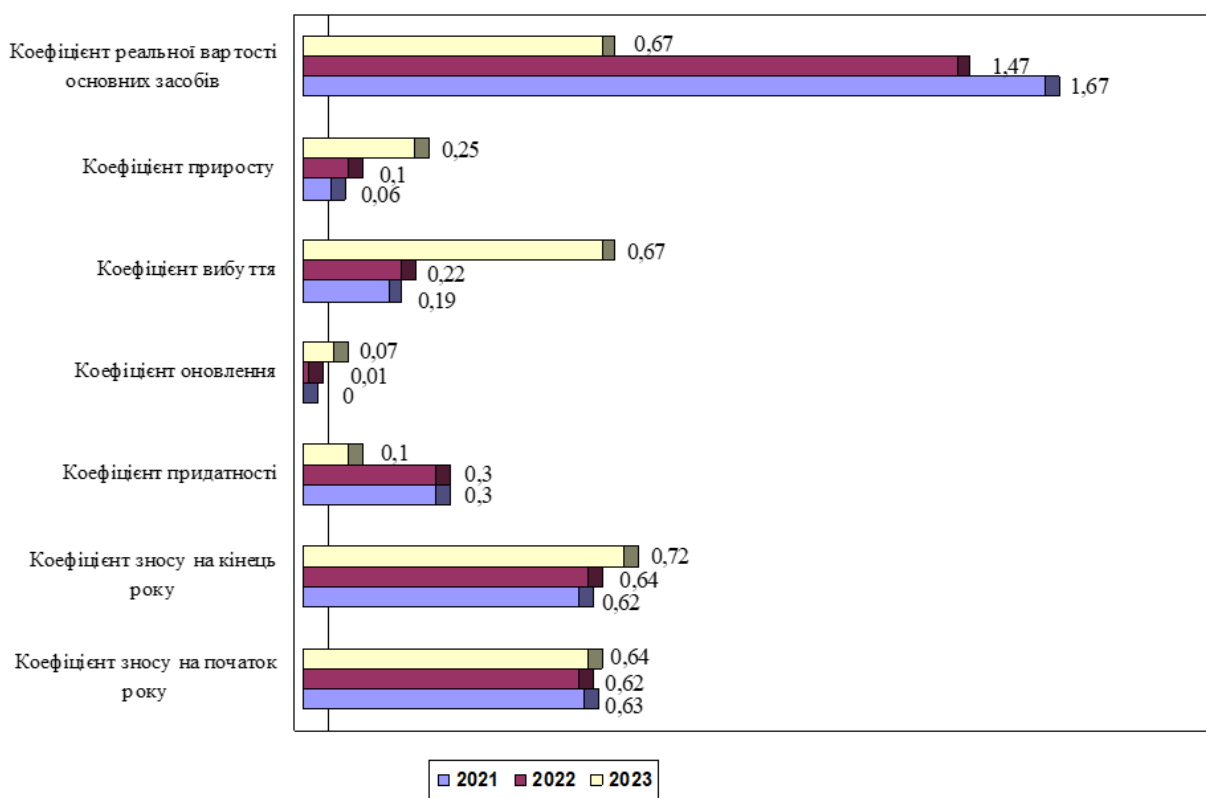

Рис 2.5 Основні показники руху та технічного стану основних засобів

Для характеристики ефективності основних засобів використовують такі показники:

1. **Фондовіддача (Φ_v)** – відображає ту кількість продукції, яка виробляється однією гривнею вартості основних виробничих фондів. Розраховуємо за формулою:

$$\Phi_v = \text{ВП} / \text{ОФ}_{\text{ср.р.}}$$

де: О – обсяг виготовленої продукції за звітний період, грн.; СОФ – середньорічна вартість основних виробничих фондів, грн.

$$2021 \text{ р. } \Phi_v = \frac{784,8}{4273,55} = 0,18 \text{ грн./грн.}$$

$$2022 \text{ р. } \Phi_v = \frac{1045,6}{3667,6} = 0,28 \text{ грн./грн.}$$

$$2023 \text{ р. } \Phi_v = \frac{5580,6}{1827,5} = 3,05 \text{ грн./грн.}$$

2. Фондомісткість (Φ_m) – обернений до фондovіддачі показник, який дає можливість визначити вартість основних фондів на одну гривню виробленої продукції та характеризує забезпеченість підприємства основними фондами. Розраховуємо за формулою:

$$\Phi_m = 1 / \Phi_v$$

$$2021 \text{ р. } \Phi_m = \frac{4273,55}{784,8} = 5,4 \text{ грн./грн.}$$

$$2022 \text{ р. } \Phi_m = \frac{3667,6}{1045,6} = 3,5 \text{ грн./грн.}$$

$$2023 \text{ р. } \Phi_m = \frac{1827,5}{5580,6} = 0,3 \text{ грн./грн.}$$

3. Фондоозброєність праці (Φ_o) – характеризує озброєність одного працівника основними виробничими фондами. Розраховуємо за формулою:

$$\Phi_o = \text{ОФ}_{\text{ср.р.}} / Ч$$

де СОФ – середньорічна вартість основних виробничих фондів, грн.;
Ч – середньооблікова чисельність промислово-виробничого персоналу.

$$2021 \text{ р. } \Phi_o = \frac{4273,55}{206} = 20,74 \text{ грн./год.}$$

$$2022 \text{ р. } \Phi_o = \frac{3367,6}{181} = 18,6 \text{ грн./год.}$$

$$2023 \text{ р. } \Phi_o = \frac{1827,5}{485} = 3,77 \text{ грн./год.}$$

4. Рентабельність (Р) – прибутковість основних засобів. Визначається за формулою: $P_{of} = \Pi / \text{ОФ}_{\text{ср.р.}}$, де Π – набуток.

$$2021 \text{ р. } P_{of} = \frac{-420,2}{4273,55} = -0,1$$

$$2022 \text{ р. } P_{of} = \frac{-1913,6}{3367,6} = -0,57$$

$$2023 \text{ р. } P_{of} = \frac{59,7}{1827,5} = 0,04$$

Отримані результати зводимо у таблицю 2.10, рис. 2.6.

Таблиця 2.10

Показники ефективності використання основних засобів

№ п/п	Показники	2021	2022	2023	Відхилення, +/-		
					2021-2022	2022-2023	2021-2023
1.	Фондовіддача	0,18	0,28	0,35	0,1	0,07	0,17
2.	Фондомісткість	5,4	3,5	0,3	-1,9	-3,2	-5,1
3.	Фондоозброєність	20,74	18,6	3,77	-2,14	-14,83	-16,97
4.	Рентабельність основних засобів	-0,1	-0,57	0,04	-0,47	0,61	0,14

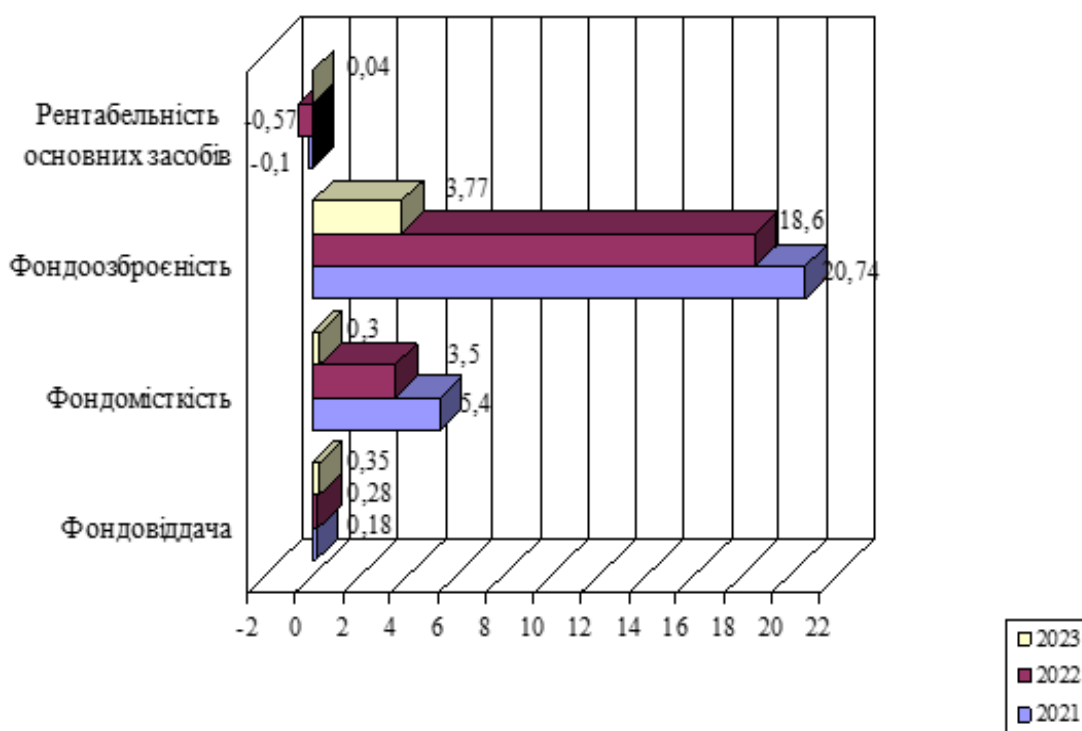

Рис. 2.6 Показники ефективності використання основних засобів

В період з 2021 по 2023 рр. спостерігаються значні зміни в ефективності використання основних засобів ТОВ «Кропивницький хліб», що можна оцінити за допомогою основних фінансових показників. Відзначимо деякі важливі зміни в таких показниках, як фондовіддача, фондомісткість, фондоозброєність праці та рентабельність основних засобів.

Фондовіддача збільшилася на 0,17. Це свідчить про позитивну тенденцію

у використанні основних засобів підприємства. Зростання фондівдачі означає, що кожна гривня, інвестована в основні засоби, принесла більше продукції порівняно з попереднім періодом. Такий результат є свідченням підвищення ефективності виробничих процесів та більш раціонального використання матеріально-технічних ресурсів. Це також може бути результатом удосконалення технологічних процесів чи модернізації обладнання.

Фондомісткість зменшилася на 5,1, що свідчить про зниження забезпеченості підприємства основними засобами на одиницю виробленої продукції. Це зменшення вказує на те, що для виробництва одиниці продукції стало необхідно менше основних засобів. Це може бути результатом зниження вартості основних засобів через знос чи старіння обладнання, або ж через ефективніше використання наявних фондів. У будь-якому разі, зменшення фондомісткості також може вказувати на деякі проблеми в забезпеченості підприємства основними засобами, що може ускладнювати виконання виробничих завдань.

Фондоозброєність праці зменшилася на 16,97, що означає зниження озброєності працівників основними засобами. Це свідчить про те, що зменшилась частка основних засобів, які припадають на одного працівника. Така тенденція може свідчити про недоінвестування в основні фонди чи зниження інтенсивності використання наявних ресурсів. Зниження фондоозброєності праці може мати негативний вплив на продуктивність праці, оскільки менш забезпечений основними фондами працівник може стикатися з труднощами у виконанні своїх обов'язків, що у свою чергу може вплинути на загальну ефективність підприємства.

Рентабельність основних засобів зменшилася на 0,14, що вказує на погіршення прибутковості використання основних фондів. Це може свідчити про те, що підприємство не змогло забезпечити достатній рівень прибутку від своєї основної діяльності у зв'язку з використанням основних засобів. Зменшення рентабельності може бути пов'язано з низьким рівнем оновлення

обладнання або з його недостатньо ефективним використанням у процесі виробництва. Така зміна може також відображати зниження доходів підприємства при зростанні витрат на утримання основних засобів.

Отже, в період з 2021 по 2023 рр. ТОВ «Кропивницький хліб» демонструє змішані результати в ефективності використання основних засобів. Позитивна тенденція щодо збільшення фондovіддачі свідчить про підвищення виробничої ефективності, що означає, що з кожною гривнею вартості основних виробничих фондів підприємство змогло виробити більший обсяг продукції. Це, у свою чергу, може свідчити про ефективне використання ресурсів і покращення загальної продуктивності, що є важливим для забезпечення конкурентоспроможності на ринку.

Однак, разом із зростанням фондovіддачі, спостерігаються й негативні тенденції, які вказують на потенційні ризики для фінансової стійкості та продуктивності підприємства. Зокрема, зменшення фондомісткості на 5,1 пункти вказує на зниження вартості основних засобів на одиницю продукції. Це може бути результатом зниження інвестицій в оновлення матеріально-технічної бази або ж старіння обладнання, яке вимагає додаткових витрат на обслуговування і ремонт. Зменшення фондомісткості також може бути сигналом того, що на підприємстві не відбувається достатнього поповнення або модернізації основних засобів, що може призвести до їх морального застарівання та зниження ефективності виробництва в майбутньому.

Крім того, зниження фондоозброєності праці на 16,97 одиниць показує, що підприємство не змогло забезпечити достатній рівень оснащення працівників основними засобами. Це може вказувати на недостатній рівень автоматизації чи механізації виробничих процесів, що безпосередньо впливає на продуктивність праці. Недостатнє фондоозброєння може також свідчити про те, що компанія використовує застаріле або морально застаріле обладнання, що створює додаткові труднощі для працівників і знижує ефективність їх роботи.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ТЕХНІЧНИМ РОЗВИТКОМ ТОВ «КРОПИВНИЦЬКИЙ ХЛІБ»

3.1. Напрями підвищення організаційно-технічного рівня виробництва

В умовах ринкової економіки планування виробничої діяльності підприємства є ключовим фактором для досягнення максимального задоволення попиту на продукцію, а також підтримки стабільного фінансового стану. Для ТОВ «Кропивницький хліб», як підприємства, що працює в харчовій промисловості, важливим є не лише задоволення поточного попиту, але й адаптація до швидко змінюваних умов ринку, де нові технології та інновації можуть значно вплинути на конкурентоспроможність.

В умовах швидкого науково-технічного прогресу (НТП), що характеризується безперервним розвитком нових технологій, продукція може швидко морально застаріти. Для підприємства, що виробляє хлібобулочні вироби, це особливо актуально, оскільки попит на смаки та харчові вподобання споживачів може змінюватися швидше, ніж підприємство встигає адаптувати своє виробництво. Тому важливим завданням є розробка нових продуктів та вдосконалення існуючих, що забезпечить підприємству можливість оновлювати асортимент і підтримувати стабільність продажів.

Процес розробки нових продуктів включає не лише технічну сторону, але й організаційно-економічні заходи. Враховуючи специфіку ТОВ «Кропивницький хліб», важливо звернути увагу на те, як забезпечити ефективну організацію виробничих процесів, впровадження нових технологій та вдосконалення наявної матеріально-технічної бази. Залучення новітніх досягнень науки і техніки може значно підвищити ефективність виробництва і дозволити підприємству зберігати лідерські позиції на ринку.

НТП в контексті ТОВ «Кропивницький хліб» має на увазі не тільки

інтеграцію нових технологій, але й постійну модернізацію існуючих виробничих потужностей. Це стосується як вдосконалення технології виробництва, так і підвищення рівня механізації та автоматизації, що сприяє оптимізації витрат, скороченню виробничих витрат та підвищенню якості продукції.

Крім того, ефективне планування організаційно-технічного розвитку підприємства вимагає чіткої взаємодії між різними відділами: від досліджень і дизайну до виробництва та логістики. Успіх на ринку безпосередньо залежить від того, наскільки підприємство здатне швидко адаптувати нові технології і оновлювати виробничі процеси відповідно до сучасних вимог ринку. Саме тому для ТОВ «Кропивницький хліб» важливим завданням є створення плану організаційно-технологічного розвитку, що забезпечить швидке впровадження новітніх технологій та удосконалення виробничих потужностей.

Таким чином, основним напрямом розвитку ТОВ «Кропивницький хліб» повинна стати оптимізація процесу виробництва, підвищення якості продукції та ефективності використання матеріальних і людських ресурсів. Тільки завдяки системному підходу до планування та впровадження інновацій підприємство зможе досягти високих показників ефективності та стабільного фінансового зростання.

Для поглибленої аналітичної оцінки рівня технічного розвитку підприємства ТОВ "Кропивницький хліб", що виникає при розробці спеціальної перспективної програми розвитку, необхідно враховувати специфічні показники, які характеризують особливості виробничих процесів компанії. До них можна віднести:

Механоозброєність праці — співвідношення середньорічної вартості машин та устаткування до кількості робітників на підприємстві.

Коефіцієнт фізичного спрацювання устаткування — показник, що визначає ефективність використання технічних засобів.

Коефіцієнт технологічної оснащеності виробництва — кількість застосовуваних пристроїв, оснастки та інструментів на одиницю виробленої

продукції.

Рівень утилізації відходів виробництва — ступінь використання залишкових матеріалів у процесі виробництва.

Рівень забруднення природного середовища — показник екологічного впливу виробничих процесів.

Ріст екологічно чистої продукції — зміни в обсягах продукції, що відповідає стандартам екологічної чистоти.

Цілі та пріоритети технічного розвитку ТОВ "Кропивницький хліб" повинні узгоджуватись з загальною стратегією підприємства та враховувати етапи його функціонування. Основні стратегічні напрями технічного розвитку можуть включати:

Підвищення якості продукції та забезпечення її конкурентоспроможності на національному та міжнародному ринках.

Впровадження енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій.

Оптимізація трудових витрат шляхом автоматизації та механізації виробничих процесів.

Повна екологізація виробництва з урахуванням сучасних вимог щодо охорони навколишнього середовища.

Процес управління технічним розвитком включає не лише розробку, але й коригування програм, постійне відстежування їх виконання та забезпечення необхідними ресурсами. Зміст програм технічного розвитку повинен містити конкретні заходи, які допоможуть реалізувати стратегічні цілі підприємства.

Основним недоліком сучасної системи розробки планів технічного розвитку є відсутність інтеграції різних пропозицій у єдиний комплекс заходів. Для подолання цього недоліку ефективно застосовувати групову роботу, що включає керівників підприємства та незалежних експертів. Такий підхід дозволяє здійснити детальний перегляд і узгодження пропозицій, що мають бути включені до проекту програми.

Технічний розвиток підприємства ТОВ "Кропивницький хліб" є ключовим чинником для забезпечення його динамічного зростання та

стабільності. Важливо враховувати взаємозв'язок між технічним та організаційним розвитком, оскільки зміни в організаційній структурі безпосередньо впливають на ефективність виробництва і управління підприємством.

Основними факторами, що впливають на організаційний розвиток підприємства, є:

Рівень спеціалізації та кооперування виробництва.

Прогресивність технічних засобів, що використовуються в управлінні.

Рівень підготовки та обслуговування виробництва.

Основні тенденції організаційного розвитку, на яких повинно зосередитись ТОВ "Кропивницький хліб", включають:

Розвиток гнучких форм організації виробництва, таких як колективна форма оплати праці та бригадний метод.

Впровадження автоматизованих і гнучких виробничих систем для підвищення ефективності.

Створення міжгалузевих підприємств і науково-технічних комплексів для підвищення інноваційної спроможності.

Врахування цих факторів дозволить ТОВ "Кропивницький хліб" не тільки поліпшити свої виробничі показники, але й зміцнити конкурентоспроможність на ринку.

3.2. Визначення ефективності системи управління технічним розвитком підприємства

На основі проведеного аналізу і узагальнення предмета дослідження можна виділити ключові характеристики, що впливають на збільшення прибутку підприємства від використання об'єктів права промислової власності (ОПВ). Зокрема, прибуток, що отримується від використання ОПВ, зазвичай визначається шляхом порівняння результатів діяльності підприємства в базовому періоді (останній період перед використанням об'єктів промислової

власності) та розрахунковому періоді. Для цього необхідно зіставити середні економічні та вартісні показники двох періодів. Тривалість розрахункового періоду, що може становити місяць, квартал, півріччя або рік, визначається умовами договору між сторонами та вимогами звітності підприємства. Якщо період використання ОПВ менший за місяць, прибуток розраховується тільки за фактично використаний період.

З метою оцінки приросту прибутку від техніко-економічного вдосконалення об'єкта промислової власності, базовий період, як правило, встановлюється на рівні одного року. Якщо виготовлення продукції без використання ОПВ займає менше часу, базовим періодом може бути півріччя або навіть квартал. У цьому випадку визначення прибутку здійснюється як різниця між доходами та витратами підприємства за обраний період. Дохід від реалізації продукції визначається через формулу, де враховується собівартість одиниці продукції та обсяг реалізації.

Витрати підприємства на виробництво та реалізацію продукції, зокрема собівартість, розраховуються за відповідною формулою, враховуючи питомі капітальні витрати. За допомогою цих розрахунків визначається загальний прибуток, який отримує підприємство в обраний період. Приріст прибутку від реалізації продукції, виготовленої із застосуванням ОПВ, можна визначити як різницю між прибутками, отриманими від продукції з і без застосування ОПВ.

У разі зміни собівартості або ціни продукції через використання ОПВ, формується новий розрахунок, який враховує змінені параметри. Наприклад, якщо застосування ОПВ змінює собівартість продукції, але не її ціну, то відповідне рівняння набуває іншого вигляду. У разі, коли зміна стосується лише ціни, а собівартість залишається незмінною, використовується інша формула для розрахунку приросту прибутку.

Для визначення приросту прибутку при впровадженні нових технологій, таких як механізація або автоматизація, використовується спеціальна методика, що включає капітальні вкладення, ціну одиниці продукції, а також продуктивність нового технологічного процесу. Ця методика дозволяє

обчислити річний приріст прибутку, враховуючи всі необхідні змінні і коефіцієнти, що характеризують ефективність технологічних змін на підприємстві.

Таким чином, процес визначення приросту прибутку від використання ОПВ є комплексним і включає багато етапів, що дозволяють отримати точні оцінки ефективності впроваджених технологій і ресурсів, а також їхнього впливу на фінансові результати підприємства (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Вихідні данні для розрахунку приросту річного прибутку від застосування нової технології

Показники	Базовий період	Розрахунковий період
Собівартість, млн. гривень/т	144	165
Капітальні витрати, млн. гривень/т	240	360
Річна продуктивність, тис. т/рік	24	30
Нормативний коефіцієнт	0,15	0,15

Підставивши значення цих показників у формулу (3.9), одержимо:

$$Pr = [(144 / 24 - 165 / 30) - 0,15 \times (240 / 24 - 360 / 30)] \times 30 = 6 \text{ (млн. грн.)}.$$

У разі створення нових засобів виробництва (машин, приладів, устаткування тощо) на базі ОПВ приріст прибутку у розрахунковому періоді визначається за формулою:

$$Pr = \{Цб \times (Вн / Вб) \times [(1 / Тб + Ен) / (1 / Тн + Ен)] + [(Вн / Вб) \times Еб - Ен] / [(1 / Тн + Ен) + Ен \times [(Вн / Вб) \times Ксб - Ксн] / (1 / Тн + Ен) - Цн\} \times Ан, \quad (3.10)$$

де: $Цб$, $Цн$ – ціна базової та нової машини (приладу, устаткування тощо), гривень; $Вб$, $Вн$ – річна продуктивність базової та нової машини (приладу, устаткування тощо) (шт., т тощо); $Тб$, $Тн$ – строк служби базової і нової машини (приладу, устаткування тощо), років; $Еб$, $Ен$ – питомі експлуатаційні витрати на одну машину (прилад тощо) у базовому і розрахунковому періодах відповідно, гривень/рік; $Ксб$, $Ксн$ – питомі супутні капітальні вкладення у базовому і розрахунковому періодах відповідно, гривень; $Ан$ – кількість виготовлених нових засобів виробництва у розрахунковому періоді, штук.

Підставивши значення показників у формулу для визначення приросту прибутку, можна отримати необхідний результат, що виражатиметься в мільйонах гривень. При створенні нових засобів виробництва, таких як машини, прилади або устаткування, на основі об'єктів права промислової власності, приріст прибутку за розрахунковий період визначається через спеціальну формулу. Вона враховує кілька ключових факторів, зокрема ціну базової та нової машини або устаткування, річну продуктивність обох моделей, а також строк служби цих машин.

Ціна базової та нової одиниці техніки, а також її продуктивність (виражена у кількості виготовленої продукції на рік) є основними параметрами для розрахунку приросту прибутку. Важливо також враховувати питомі експлуатаційні витрати на кожну одиницю техніки, що визначаються в гривнях на рік. Ці витрати можуть змінюватися між базовим і розрахунковим періодами. Крім того, необхідно врахувати капітальні вкладення, які здійснюються у кожному періоді на одиницю продукції.

Не менш важливим є визначення кількості виготовлених нових засобів виробництва за розрахунковий період, що безпосередньо впливає на обсяг приросту прибутку. Усі ці фактори комплексно використовуються для отримання точних розрахунків і дозволяють оцінити ефективність впровадження нових технологій на підприємстві. Визначимо приріст річного прибутку від застосування однієї нової машини за даними табл.3.2.

Таблиця 3.2

Вихідні данні для розрахунку приросту річного прибутку від застосування однієї нової машини

Показники	Базовий період	Розрахунковий період
Ціна машини, млн. гривень	172	190
Супутні капітальні витрати, млн. гривень	36	48
Експлуатаційні витрати, млн. гривень/рік	80	90
Річна продуктивність, тис. т/рік	20	25
Термін використання, років	20	25
Нормативний коефіцієнт	0,15	0,15

Підставивши ці дані у формулу (3.10), одержуємо:

$$Pr = \{172 \times (25 / 20) \times [(1 / 20 + 0,15) / (1 / 25 + 0,15)] + [(25 / 20) \times 80 - 90] / (1 / 20 + 0,15) + 0,15 \times [(25 / 20) \times 36 - 48] / (1 / 20 + 0,15) - 190\} \times 1 = 72,75 \text{ (млн. грн.)}$$

У разі створення на базі ОПВ нових предметів праці (матеріалів, інструментів тощо) приріст прибутку у розрахунковому періоді визначається за формулою:

$$Pr = \{Цб \times Уб / Ун + [(Уб / Ун) \times Еб - Ен] / Ун + \\ + Ен \times [(Уб / Ун) \times Кб - Кн] / Ун - Цн\} \times Мр, \quad (3.11)$$

Для точного визначення річного прибутку від випуску нового предмета праці на основі об'єктів права промислової власності (ОПВ), необхідно врахувати кілька важливих фінансових показників. Ціна базового та нового предмета праці на одиницю продукції (Цб, Цн), витрати на виготовлення одиниці продукції у базовому і розрахунковому періодах (Уб, Ун), а також поточні витрати на виготовлення продукції (Еб, Ен) – всі ці фактори формують основу для розрахунку.

Додатково важливими є приведені капітальні витрати на одиницю продукції (Кб, Кн), що враховують капітальні інвестиції, необхідні для виробництва, а також річний обсяг виробництва нового предмета праці (Мр). Всі ці показники дають змогу здійснити точний аналіз економічної ефективності впровадження нових технологій або змін у виробничих процесах.

Після того, як всі дані будуть підставлені у формулу для визначення річного прибутку, можна отримати точну величину приросту прибутку, яка визначатиметься на основі обсягів виробництва та витрат на виготовлення одиниці продукції. Цей підхід дозволяє ефективно оцінити вигоди від впровадження нових предметів праці, що використовуються на підприємстві в рамках ОПВ, а також планувати подальший розвиток виробничих процесів, орієнтуючись на максимізацію прибутку:

$$Pr = \{18 \times 30 / 25 + [(30 / 25) \times 190 - 200] / 25 + 0,12 \times [(30 / 25) \times \\ \times 210 - 240] / 25 - 20\} \times 380 = 1055,488 \text{ (млн. грн.)}$$

Таблиця 3.3

Вихідні дані для розрахунку річного прибутку від випуску нового предмета праці (матеріалу) на базі ОПВ

Показники	Базовий період	Розрахунковий період
Ціна матеріалу, тис. грн/кг	18	20
Витрати матеріалу на одиницю продукції, кг/г	30	25
Поточні виграти на виготовлення одиниці продукції, тис. грн/т	190	200
Питомі капітальні виграти на цю продукцію, тис. гривень/т	210	240
Нормативний коефіцієнт Ен	0,12	0,12
Обсяг виробництва, т/рік	380	380

Частка прибутку, що припадає на об'єкти права промислової власності (ОПВ), у загальному прирості прибутку від використання нової техніки, визначається через співвідношення між загальним приростом прибутку та конкретними характеристиками використаних ОПВ. Якщо продукція є повним втіленням одного чи декількох захищених в Україні ОПВ, то весь приріст прибутку, отриманий від її введення в оборот, повністю належить до використання цих об'єктів. У такому разі прибуток, отриманий від застосування цих ОПВ, дорівнює приросту прибутку, отриманому від введення в оборот такої продукції.

У випадку, коли продукція лише частково використовує захищені ОПВ, то частка прибутку, яка припадає на конкретний об'єкт права промислової власності, визначається через коефіцієнт, що оцінює його внесок у загальний приріст прибутку. Цей коефіцієнт може бути розрахований на основі конкретних виробничих та промислових показників продукції, використовуючи метод експертної оцінки. Таким чином, коефіцієнт дозволяє коректно розподіляти частку прибутку серед кількох ОПВ, коли вони використовуються в рамках одного виробничого процесу (табл. 3.14).

Розрахунок частки прибутку, що припадає на кожне з ОПВ, допомагає

точно оцінити економічний ефект від впровадження нових технологій і забезпечує підприємству можливість оптимізувати свою стратегію використання об'єктів права промислової власності для максимізації прибутку.

Таблиця 3.4

Визначення коефіцієнта K& методом експертних оцінок

Елементи	Експерти, j					$\sum_{j=1}^n b_{ij}$	$K_{\text{в}i}$
	1	2	3	4	5		
1	2	3	4	5	6	7	8
E1	10	10	9	11	11	51	0,142
E2	11	11	11	11	10	54	0,150
E3	11	11	11	11	11	55	0,153
E4	9	9	9	9	9	45	0,125
E5	7	7	7	7	7	35	0,097
E6	8	8	8	8	8	40	0,110
E7	6	6	6	6	6	30	0,083
E8	4	4	4	4	4	20	0,056
E9	3	3	3	3	3	15	0,042
E10	3	3	3	3	3	15	0,042
Всього							
$\sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^n b_{ij}$						360	1,0

Коефіцієнт, що визначає частку прибутку, який припадає на конкретний об'єкт права промислової власності (ОПВ), розраховується за допомогою виробничо-галузевих показників, таких як винаходи, корисні моделі, промислові зразки та раціоналізаторські пропозиції. Для цього використовується специфічна формула, що враховує значення показників, які відносяться до всіх об'єктів і до конкретного об'єкта в цілому. Зокрема, до загальних показників належать вартість, ціна, вага, продуктивність і виробнича потужність.

У випадку, коли не можна точно визначити коефіцієнт за допомогою виробничих та галузевих показників, застосовується метод експертних оцінок. Це дозволяє надати більш точну і об'єктивну оцінку важливості окремих елементів, які складають об'єкт права промислової власності. У таких випадках створюється експертна група, яка складається з 3-7 компетентних осіб, здатних

оцінити значимість кожного елемента.

Процес оцінки складається з кількох етапів. Спочатку експерти повинні визначити важливість кожного елементу залежно від його значення для об'єкта. Після цього кожен елемент оцінюється за певною шкалою балів, яка може варіюватися від 3 до 100 балів залежно від складності об'єкта та специфіки галузі. Оцінка проводиться для кожного елемента окремо, а результати заносяться до таблиці.

Після того, як експерти виставлять бали, для кожного елементу підраховується загальний бал, який визначається як сума всіх виставлених балів. На основі цього підрахунку визначається коефіцієнт, що відображає відсоток загальної вигоди, отриманої від використання конкретного ОПВ. Коефіцієнт для кожного елементу розраховується як частка від ділення сумарного балу на загальну кількість балів, виставлених усіма експертами. Сукупний коефіцієнт для всіх елементів не повинен перевищувати одиницю.

Цей метод дозволяє отримати точну і об'єктивну оцінку ефективності кожного елемента, який використовуються в рамках об'єкта права промислової власності, і значно полегшує прийняття стратегічних рішень щодо його подальшого використання або розвитку.

3.3. Вдосконалення техніко-технологічної бази виробництва за допомогою інформаційних важелів

Відновлення техніко-технологічної бази виробництва є однією з головних передумов для зміцнення економічної потужності підприємств і забезпечення їх сталого розвитку. В умовах постійних змін на ринку та наявності безлічі факторів, що впливають на потенціал виробництва, необхідно шукати нові шляхи для ефективного управління ресурсами. Особливо важливим є підхід до формування та оцінки резервів збереження і розвитку виробничої бази. Адаптація підприємств до вимог ринкового середовища є критично важливою умовою для відновлення їх виробничого потенціалу.

Раціональне використання ресурсів у виробничому процесі потребує побудови чіткої нормативно-економічної бази. Це дозволяє правильно оцінювати критичні співвідношення між різними видами ресурсів і враховувати їх обмеженість. Вивчення впливу ефективного застосування виробничого капіталу, зокрема основних фондів, на економічні результати виробництва дає змогу виявити оптимальні межі для використання цих ресурсів. Це дозволяє досягти максимального результату без перевищення економічно допустимих меж.

Ключовим фактором для розуміння ефективності застосування виробничого капіталу є розподіл основних фондів на активну та пасивну частину. Активна частина, яка безпосередньо бере участь у виробничому процесі, включає робочі машини, устаткування та оборотні кошти. Пасивна частина — це ті елементи, що не беруть активної участі у виробництві, але необхідні для його забезпечення.

При аналізі використання виробничого капіталу важливо брати до уваги номінальний обсяг виробництва, що фактично спостерігається на підприємстві. Відхилення від номінальних значень продуктивності (як у бік зростання, так і у бік зниження) можуть бути виражені у вигляді ступенів, зокрема по 20% і 40%. Такі коливання є звичним явищем для виробничого процесу і враховуються при побудові аналізованих залежностей.

Одним з основних показників для оцінки ефективності використання виробничих фондів є коефіцієнт структури виробничого капіталу. Він дозволяє оцінити баланс між активною та пасивною частиною фондів, визначаючи, як пасивні фонди підтримують діяльність активних елементів виробництва. Коефіцієнт структури виробничого капіталу розраховується як відношення вартості пасивної частини до активної частини виробничих фондів, що дозволяє точно визначити, яке навантаження на активні фонди здійснюється з боку пасивних.

Цей коефіцієнт є важливим інструментом для визначення того, чи є достатнім рівень активних ресурсів для виконання виробничих завдань, та чи

ефективно використовуються пасивні ресурси для забезпечення стабільного функціонування підприємства. Таким чином, регулярний моніторинг і правильне розуміння цих показників є ключовим елементом для підтримки ефективного та стабільного розвитку будь-якого виробничого підприємства:

$$K_{\text{кап}} = \frac{F_{\text{пас}}}{F_{\text{акт}}} \quad (3.16)$$

Показники складу та структури виробничого капіталу ТОВ «Кропивницький хліб», які будуть використані для подальшого аналізу, наведено у таблиці 3.5. Ці показники дозволяють оцінити розподіл активних та пасивних виробничих фондів підприємства, визначити їх вплив на загальну ефективність виробничого процесу, а також сприяють виявленню потенційних резервів для підвищення продуктивності.

Таблиця 3.5

Склад і структура виробничого капіталу

Об'єкти виробничих фондів	2023 рік		2024 рік	
	грн	%		%
1.Промислово-виробничі основні фонди				
будівлі	14875	71,4	14875	72,8
машини і устаткування	5254	25,2	4905	24,0
з них: робочі машини та устаткування	5254	25,2	4905	24,0
транспортні засоби	258	1,2	258	1,3
інші основні фонди	443	2,2	398	1,9
ВЗАГАЛІ	20830	100	20436	100
2.Оборотні кошти	4940		5064	
3.Усього виробничого капіталу	25770		25500	
активна частина	10194	39,6	9969	39,1
пасивна частина	15576	60,4	18804	60,9
4.Коефіцієнт подорожчання продукції при відхиленні використання виробничого капіталу				
+40%	1,0895		1,1125	
+20%	1,2710		1,2979	
0	1,5253		1,5575	
-20%	1,9066		1,8925	
-40%	2,5421		2,5959	

З аналізу таблиці 3.5 видно, що у номінальних умовах, коли відхилення від базових значень дорівнює нулю, коефіцієнт структури виробничого капіталу становить 1,5575 (60,9/39,1). Це означає, що на кожну одиницю вартості робочих машин та обладнання припадає 1,5575 одиниць вартості інших виробничих активів. Такий результат зумовлений галузевою специфікою, що впливає на структуру виробничих ресурсів.

Коли ж підприємство збільшує обсяг виробництва на 20% від номінальних умов, зміни у структурі ресурсів стають очевидними. Для підтримки виробничого процесу в таких умовах необхідне додаткове робоче обладнання та оборотні кошти, в той час як інші активи залишаються незмінними. У такому випадку новий коефіцієнт структури виробничого капіталу зменшується до 1,2979 (60,9/46,92), що свідчить про зниження навантаження на інші виробничі активи. Це, в свою чергу, дозволяє підвищити ефективність виробництва, оскільки для кожної одиниці витрат на робочі машини та обладнання витрачається менше інших виробничих активів.

З іншого боку, якщо обсяг виробництва зменшується на 20%, коефіцієнт структури виробничого капіталу зростає до 1,8925 (60,9/32,18), що свідчить про збільшення витрат на виробничі ресурси і зниження загальної ефективності. Це підтверджує, що зменшення виробництва призводить до несприятливих структурних змін у виробничих ресурсах.

Якщо відхилення від номінальних умов досягає 40%, коефіцієнт структури виробничого капіталу зростає до 2,5959 (60,9/23,46), що свідчить про надмірне навантаження на непродуктивний капітал, що не тільки підвищує витрати, але й значно знижує ефективність виробничого процесу. Такий результат вимагає перегляду підходів до управління ресурсами та підвищення ефективності використання виробничих фондів.

Важливим етапом є розрахунок коефіцієнтів, що відображають вплив відхилень у використанні ресурсів на собівартість продукції. Зокрема, за допомогою коефіцієнта зниження або підвищення ціни на продукцію можна визначити, як зміни в обсягах виробництва впливають на собівартість. Якщо

коефіцієнт зниження витрат становить 0,8333 ($1,2979/1,5575$) при відхиленні 20%, це означає, що собівартість продукції зменшиться завдяки більш ефективному використанню капіталу.

Ці результати показують важливість точного розрахунку та контролю за співвідношенням виробничих ресурсів і ціною на продукцію для досягнення максимальної ефективності на всіх етапах виробничого процесу.

Таблиця 3.6

Коефіцієнти здешевлення (подорожчання) продукції при відхиленнях виробництва від номіналу

Відхилення від номіналу, %	Коефіцієнт здешевлення (подорожчання) продукції
+40	0,7143
+20	0,8333
0	1
-20	1,22
-40	1,6667

За результатами проведеного аналізу та розрахунків можна зробити висновок, що при збільшенні продуктивного використання виробничих фондів на 20% або 40%, найбільш ефективним є застосування методу, що передбачає постійну загальну суму ресурсу з варіативним співвідношенням між його складовими частинами — активною та пасивною. Цей підхід дозволяє оптимізувати розподіл ресурсів без перевищення їхнього загального обсягу, що є важливим фактором для підвищення ефективності виробництва. Водночас, при зниженні продуктивного використання як виробничих фондів, так і персоналу, доцільно застосовувати метод, який передбачає постійну пасивну частину капіталу чи персоналу, що дозволяє зберегти стабільність структури виробничих ресурсів навіть у умовах зменшення обсягів виробництва.

Запропонована методика має потенціал стати важливим інструментом у процесі управління розвитком техніко-технологічної бази підприємства, зокрема в аспекті ефективного використання технічних засобів. Вона дозволяє підприємствам адаптувати свою стратегію до змінних умов ринку та внутрішніх виробничих потреб, при цьому зберігаючи оптимальні рівні використання ресурсів.

Впровадження досягнень науково-технічного прогресу у господарську

діяльність підприємств є важливим фактором для досягнення соціально-економічного ефекту, але воно також вимагає значних фінансових вкладень. Враховуючи емпірично встановлену залежність, чим більший успіх очікується в майбутньому, тим більші витрати необхідно понести сьогодні для забезпечення цього успіху.

Процес планування інвестицій є ключовим для підприємства, оскільки він визначає не лише його конкурентоспроможність, але й здатність виживати у специфічних умовах ринку. Крім того, це також має важливий вплив на розвиток економіки країни в цілому. Планування фінансових вкладень зазвичай включає два етапи: перший етап — інвестиційний аналіз, під час якого визначається доцільність фінансування інноваційних проєктів на основі їх економічної ефективності, а другий етап — фінансовий аналіз, в якому оцінюється й моделюється поведінка проєкту в процесі його реалізації.

Для визначення ефективності інвестиційних проєктів з коротким інвестиційним циклом використовується метод приведених витрат, які дозволяють оцінити суму поточних витрат на виробництво одиниці продукції та питомих капітальних вкладень, приведених до однакової розмірності в часі. Розрахунок нормативного коефіцієнта ефективності капітальних витрат є важливим для визначення доцільності інвестицій, і він варіюється в залежності від галузі та характеру проєкту, зазвичай приймаючи значення в межах 0,08-0,25. В Україні популярні розрахунки цього коефіцієнта як норми доходу на капітал, що визначається різницею між ставкою по банківських депозитах та рівнем інфляції.

Найбільш вигідним є варіант інвестування з найменшими приведеними витратами. У разі планування впровадження нових або удосконалення існуючих технологічних процесів важливо вибрати оптимальний варіант, в якому технологічна собівартість є мінімальною, а річний економічний ефект — максимальним.

Згідно з даними таблиці 3.7, після удосконалення технологічного процесу виготовлення піввісі заднього моста навантажувача на ТОВ «Кропивницький

хліб» значно змінилися річна технологічна собівартість та питомі капіталовкладення. Це дозволяє визначити річний економічний ефект від впровадження нововведень.

Зокрема, удосконалення технологічного процесу призводить до зниження річної технологічної собівартості, що означає зменшення витрат на виробництво одиниці продукції. Такий результат досягається завдяки оптимізації використання матеріалів, енергії, робочої сили та вдосконаленню виробничих процесів. Завдяки цьому підприємство отримує можливість виробляти продукцію за більш вигідною ціною, що підвищує його конкурентоспроможність.

Таблиця 3.7

Вихідні данні для розрахунку річної економічної ефективності від застосування удосконаленого технологічного процесу

Показники	Значення	
	до модернізації	після модернізації
Річна технологічна собівартість	17500	14200
Питомі капіталовкладення	75000	80000

Річний економічний ефект від застосування удосконаленого технологічного процесу визначаємо по формулі:

$$E_p = (C_{\text{тех}}^6 + E \cdot K^6) - (C_{\text{тех}}^н + E \cdot K^н), \quad (3.17)$$

де: $C_{\text{тех}}$ – відповідно річна технологічна собівартість до та після модернізації;

K – відповідно питомі капіталовкладенні до та після модернізації;

E – нормативний коефіцієнт окупності капіталовкладень, $E = 0,16$

$$E_p = (17500 + 0,16 \cdot 75000) - (14200 + 0,16 \cdot 80000) = 2500 \text{ (грн.)}$$

Термін окупності додаткових капіталовкладень, пов'язаних із впровадженням удосконаленого технологічного процесу, є важливим економічним показником, що дозволяє оцінити, скільки часу знадобиться підприємству для відшкодування витрат:

$$T_{\text{ок}} = \frac{K^{\text{н}} - K^{\text{б}}}{C_{\text{тех}}^{\text{б}} - C_{\text{тех}}^{\text{н}}}, \quad (3.18)$$

Таким чином,

$$T_{\text{ок}} = \frac{80000 - 75000}{17500 - 14200} = 1,5 \text{ (років)}$$

Таким чином, можна вважати, що запропонований проект є доцільним і принесе підприємству значний прибуток у майбутньому, оскільки він орієнтований на стратегічне покращення основних виробничих процесів і підвищення ефективності використання ресурсів. Удосконалення технологічного процесу дозволяє знизити виробничі витрати, що, у свою чергу, підвищує рентабельність продукції і сприяє зростанню конкурентоспроможності підприємства на ринку. За рахунок зниження собівартості виготовлення піввісі заднього моста навантажувача, компанія може запропонувати більш вигідні умови для своїх клієнтів.

Крім того, зменшення питомих капіталовкладень є важливим фактором, який впливає на зниження інвестиційних ризиків і забезпечує більш ефективне використання фінансових ресурсів. Це дає підприємству можливість спрямувати зекономлені кошти на подальший розвиток.

Також, з огляду на зростання ефективності виробництва, підприємство зможе знизити витрати на утримання обладнання та зменшити потребу в додаткових ресурсах для підтримки поточної виробничої діяльності. Це також сприятиме покращенню фінансових показників та дозволить зберігати стабільність у довгостроковій перспективі.

Зрештою, інтеграція цих удосконалень у виробничий процес дає підприємству значний економічний потенціал для підвищення фінансової стійкості, поліпшення результатів діяльності і реалізації стратегічних цілей. Таким чином, реалізація запропонованого проекту не лише забезпечить прибуток у короткостроковій перспективі, але й стане основою для сталого розвитку підприємства в майбутньому.

ВИСНОВКИ

Техніко-технологічна база підприємства — це невід'ємна складова успішної виробничої системи, яка визначає не лише технологічний процес виготовлення продукції, а й його якість та конкурентоспроможність на ринку. Вона охоплює сукупність передового устаткування, інструментів, транспортних засобів, технічних систем і механізмів, які спрямовані на досягнення високої продуктивності та ефективності виробничих процесів.

Найважливішим аспектом технічного розвитку є його орієнтація на досягнення конкретних результатів. Компанія повинна враховувати вимоги споживачів, ринкові тенденції та можливості конкурентів, щоб розробляти та впроваджувати ефективні інновації. Лише таким чином підприємство зможе забезпечити своє місце на ринку та здійснювати стабільний розвиток у майбутньому.

Основна діяльність ТОВ «Кропивницький хліб» полягає у виробництві хлібобулочних виробів, зокрема хліба, булочок та інших хлібних продуктів, що відповідають кодам КВЕД 10.71. Компанія спеціалізується на випіканні свіжого хліба, а також виробляє широкий асортимент кондитерських виробів, таких як торти та тістечка, які відзначаються коротким терміном зберігання. Всі продукти виготовляються з високоякісних інгредієнтів та відповідають найвищим стандартам якості, що забезпечує високу популярність серед споживачів.

Протягом 2020-2024 рр. підприємство було прибутковим. Проте спостерігається тенденція щодо його зниження. В 2024 році розмір чистого фінансового результату склав лише 647 тис. грн., що у порівнянні з 2021 роком є нижче на 276 тис. грн. (29,9%).

В цілому фінансовий стан ТОВ «Кропивницький хліб» характеризується нестабільністю, яка пов'язана, в першу чергу, зі зростанням виробничих витрат

підприємства та збільшенням його залежності від зовнішніх джерел фінансування. Слід також зазначити, що Товариство стикається з проблемою значного обсягу дебіторської заборгованості, що знижує загальні показники ліквідності суб'єкта господарювання.

Підприємство демонструє покращення рентабельності. Так, Рентабельність продажів в 2024 році збільшилася у порівнянні з 2021 роком на 1,4 пунктів. Водночас стикається зі зростаючими проблемами ліквідності та фінансової стабільності. Підвищення залежності від зовнішніх джерел фінансування та зростання боргових зобов'язань вказує на потребу у вдосконаленні фінансового управління для забезпечення збалансованого зростання дебіторської та кредиторської заборгованості.

Не зупиняючись на досягнутому, ми продовжуємо інвестувати в розвиток та модернізацію. У 2023 році вартість основних фондів підприємства зросла на 15,3 % порівняно з 2022 роком, досягнувши 9500 тис. гривень. Проте, досить високий коефіцієнт зносу основних фондів, який склав 31 % у 2023 році, вказує на необхідність негайних заходів щодо підвищення технічного рівня виробництва. Ми прагнемо до постійного удосконалення, щоб забезпечити найвищу якість нашої продукції і задоволення потреб наших клієнтів.

Результати аналізу свідчать про вагоме покращення використання виробничої потужності підприємства, переважно за рахунок більш ефективного використання активної частини основних фондів. Наприклад, у 2022 році коефіцієнт використання потужності зрос на 128,0 % порівняно з попереднім роком, а у 2023 році порівняно з 2022 майже втричі. Це позитивна тенденція, яка супроводжується зменшенням собівартості продукції та підвищенням рівня технологічної підготовки виробництва.

У процесі економічного управління технічним розвитком підприємства основними завданнями є якісна розробка та коригування програм, забезпечення необхідними ресурсами та постійне відстеження виконання планів. Склад

програм технічного розвитку визначається конкретними заходами, які включені до їх структури. Зазвичай такі програми охоплюють декілька розділів, кожен з яких містить певну групу цілеспрямованих заходів.

План технічного розвитку та організації виробництва повинен охоплювати широкий спектр завдань, серед яких: створення та освоєння нових продуктів, впровадження передових технологій та автоматизації, вдосконалення систем планування та контролю, впровадження сучасних організаційних методів праці, капітальний ремонт та модернізація обладнання, ефективне використання ресурсів, науково-дослідна та конструкторська діяльність, а також встановлення ключових техніко-економічних показників виробництва.

Поміж основних завдань входять також соціальний розвиток підприємства, забезпечення комфортних умов праці для персоналу та підтримка їхнього професійного зростання. Всі ці заходи спрямовані на досягнення найвищих стандартів якості та продуктивності, що дозволить підприємству ефективно конкурувати на ринку та забезпечити стабільний розвиток у майбутньому.

Використання власного капіталу для розвитку виробництва є одним із найбільш надійних, але в той же час повільним методом фінансування. Сьогодні цей спосіб часто використовується в комплексі з іншими інвестиційними стратегіями для досягнення кращого фінансового ефекту.

При удосконаленні існуючого технологічного процесу для виготовлення піввісі заднього моста навантажувача на ТОВ «Кропивницький хліб» досягається річний економічний ефект у розмірі 2500 гривень, а термін окупності додаткових капіталовкладень становить 1,5 року. Розрахунки демонструють, що впровадження удосконаленого технологічного процесу та модернізованої нової техніки є найбільш економічно вигідним порівняно з іншими варіантами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балан В.Г. Стратегічне управління. Методи портфельного аналізу : навчальний посібник / В.Г. Балан. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 200 с.
2. Бестужева С. В. Особливості сучасного стратегічного розвитку підприємства у сфері міжнародного бізнесу / С. В. Бестужева, Н. О. Ткаленко // Науковий погляд: економіка та управління. – 2018. – № 1 (59). С. 20-27.
3. Божкова В. В. Використання матричного інструментарію у стратегічному маркетинговому плануванні діяльності вітчизняних промислових підприємств / В. В. Божкова, Л. В. Горета // Проблеми системного підходу в економіці. – 2018. – № 4 (66). – С. 27–33.
4. Боднар Т. І. Характеристика основних методів менеджменту в контексті забезпечення ефективного функціонування підприємства. Держава та регіони. – 2020. – № 1. – С. 93–95.
5. Вергал К. Ю. Теоретичні аспекти стратегічного управління підприємством в умовах інтеграції [Електронний ресурс] / К. Ю. Вергал // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки. – 2018. – № 3. – С. 33-40.
6. Гевко О.Б., Шведа Н.М. Стратегічне управління : навч. посіб. для студентів усіх форм навчання напряму 6.030601 «Менеджмент» / О.Б.Гевко , Н.М. Шведа. – Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016. – 152 с.
7. Грищенко О. Ф. Використання матричних методів портфельного аналізу для виявлення напрямів розвитку промислових підприємств / О. Ф. Грищенко // Проблеми системного підходу в економіці. – 2019. –Випуск № 3(71). – С. 229-237.
8. Гудзь О. І. Стратегія розвитку підприємства: сутність та класифікація / О. І. Гудзь // Економіка і суспільство. – 2018. – № 18. – С. 346-352.
9. Денисенко М. П., Генік А. М. Організаційні структури для реалізації інновацій на підприємствах. Інвестиції: практика та досвід. – 2019. –

№ 24. – С. 31–34.

10. Дикань В.Л. Стратегічне управління: навч.посіб. / В.Л. Дикань, В.О. Зубенко, О.В. Маковоз, І.В. окмакова, О.В. Шраменко – К.: «Центр навчальної літератури», 2019. – 272 с.

11. Діксіт А. К., Нейлбафф Б. Д. Мистецтво стратегії = The Art of strategy : посібник з теорії гри в житті та бізнесі / пер. з англ. А. Богоніс. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. – 606 с.

12. Задовська О.О., Артеменко Л.П. Методи оцінювання реалізації стратегії підприємства // Інфраструктура ринку. – №19. – 2018. – С. 185-189.

13. Ігнат'єва І. А. Стратегічний менеджмент: підручник. – Київ : Каравела, 2019. – 464 с.

14. Ким, В. Чан. Стратегія блакитного океану. Як створити безхмарний ринковий простір і позбутися конкуренції = Blue Ocean Strategy / В. Чан Ким, Рене Моборн ; переклад з англійської Ігоря Андрущенка. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. – 383 с.

15. Киш Л.М. Стратегічне управління, як основна частина менеджменту підприємства. Причорноморські економічні студії. – 2019. –Вип. 38(1). – С. 107–113.

16. Клочан І. В., Трегубов О. С., Гнатенко І. А., Парохненко О. С. Управління розвитком підприємництва в інноваційній економіці: моделювання ефективного використання ресурсів та мінімізація трансакційних витрат. Інвестиції: практика та досвід. –2021. –№ 17. – С. 5–10.

17. Конкурентні стратегії безпеки розвитку України у глобальному середовищі : монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»; за заг. ред. А. І. Мокія. – Львів, 2019. – 872 с.

18. Котовська І. В., Юрик Н. Є. Дослідження етапів стратегічного планування в контексті управління діяльністю підприємств. Інфраструктура ринку. – 2020. – Вип. 39. – С. 183–189.

19. Краснокутська Н.С. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / Н.С. Краснокутська, І.А. Кабанець

– Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – 460 с.

20. Кузнецова І. Формалізація процедури оцінювання фінансової стійкості, як стадії процесу стратегічного управління підприємством [Електронний ресурс] / І. Кузнецова, О. Балабаш // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. – 2017. – № 5. – С. 84-94.

21. Кушлик О.Ю. Стратегічне управління : навчальний посібник; Міністерство освіти і науки України, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Кафедра менеджменту і адміністрування. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. – 235 с.

22. Малюта Л.Я. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства : навчальний посібник / Л.Я.Малюта. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2016. – 232 с.

23. Мізюк Б. М. Основи стратегічного управління : підручник. – Львів : Магнолія 2023, 2019. – 544 с.

24. Опаленко А. М. Стратегія диверсифікації виробництва як інструмент інноваційного розвитку підприємства / А. М. Опаленко, Коломицева О. В. // Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки. – 2018. – №50. – С. 102-114.

25. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент : підручник. 4-те вид., перероб. і допов. – Київ : Кондор, 2018. – 563 с.

26. Перерва І. О., Єдинак В. Ю. Стратегічне управління підприємством як основний інструмент в руках сучасного керівника. Innovation and Sustainability. – 2022. – № 3. – С. 159-164.

27. Піжук О. І. Стратегія підприємства: навч. посіб. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. – 390 с.

28. Побігун С. Аналіз підходів до здійснення процесу стратегічного управління. Галицький економічний вісник. – 2015. – Том 48. – № 1. – С. 101–108.

29. Портер М. Конкурентна перевага. Як досягати стабільно високих результатів. – Київ : Наш формат, 2019. – 624 с.

30. Портер М. Конкурентна стратегія. Техніки аналізу галузей і конкурентів. – Київ : Наш формат, 2020. – 424 с.
31. Прокопенко О.В. Стратегічне управління системною стійкістю національної інноваційної системи : колективна монографія / О.В. Прокопенко [та 13 інших] ; за загальною редакцією О.В. Прокопенко, В.А. Омеляненка. – Суми : Триторія, 2019. – 222 с.
32. Романенко О.О. Стратегічна платформа розвитку підприємства : монографія / О.О. Романенко. – Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2018. – 371 с.
33. Селезньова Г. О. Формування конкурентного потенціалу підприємства / Г. О. Селезньова // Інфраструктура ринку. – 2021. – Вип. 53. – С. 85-90.
34. Сорока А. М. Операційна стратегія менеджменту в системі управління підприємством. Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2018. – № 4. – С. 77–81.
35. Старченко Г. В., Калінько І. В., Косач І. А. Операційний менеджмент : навч. посіб. – Київ : Кондор, 2020. – 232 с.
36. Стратегічний менеджмент. [текст] навч. посіб. / За заг. ред. Бутка М. П. [М.П.Бутко, М.Ю.Дітковська, С.М.Задорожна та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 376 с.
37. Стратегічне управління [Электронный ресурс]: навч. посібник / О. М. Тищенко [та ін.]. – Електрон. текстові дані. – Х. : ХНАДУ, 2016. – 1 файл; 252 с.
38. Сумець О. М. Стратегії управління бізнесом : навч. посіб. / О. М. Сумець, В. М. Власовець. – Харків : Планета-Прінт, 2018. – 120 с.
39. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент: підручник. – Харків : ХНУВС, 2021. – 208 с.
40. Тертичка В.В. Стратегічне управління : підручник. – Київ : «К.І.С.», 2017. – 932 с.
41. Харченко В. Принципи формування системи стратегічного управління розвитком промислового підприємства [Електронний ресурс] / В.

Харченко // Схід. – 2014. – № 4. – С. 66-71.

42. Хомич О.В., Артеменко Л. П., Стратегічне Agile управління сучасними організаціями // Фаховий збірник наукових праць «Проблеми системного підходу в економіці» (НАУ). – № 6(74). – 2019. – С.155-159.

43. Храпкіна В. В., Дерев'янка І. С. Управлінський контроль в системі менеджменту підприємства. Держава та регіони. – 2021. – № 3. –С. 59–64.

44. Цибульська Е. І. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. – Київ : Кондор, 2021. – 348 с.

45. Чухлата Ж.Г. Особливості стратегічного управління підприємством в сучасних умовах. Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2018. – № 62. – С. 362 – 367.

46. Юрченко Ю. О. Еволюція практики стратегічного управління. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2019. – № 1. –С. 222–229.

47. Яремчук Д. Г., Малафєєв Т. Р. Особливості та проблеми стратегічного менеджменту підприємств України. Інфраструктура ринку. – 2019. – Вип. 35. –С. 446–451.

ДОДАТКИ

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Підприємство **ТОВ "Кіровоградхліб 2014"**

Територія **КІРОВОГРАДСЬКА**

Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженою відповідальністю**

Вид економічної діяльності **Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошнаних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання**

Середня кількість працівників **2 277**

Адреса, телефон **вулиця ОЛЕГА ПАРШУТІНА, буд. 20, м. КРОПИВНИЦЬКИЙ, КІРОВОГРАДСЬКА обл., 25014 567135**

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

39251585
UA35040210010019355
240
10.71

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2021** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	281	475
первісна вартість	1011	546	803
знос	1012	265	328
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	281	475
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	39 965	21 142
виробничі запаси	1101	38 902	20 337
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	1 063	781
товари	1104	-	24
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6 557	7 106
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	461	1 934
готівка	1166	119	108
рахунки в банках	1167	342	1 826
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестрахування у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	15	160
Усього за розділом II	1195	46 998	30 342
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	47 279	30 817

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	7 535	8 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 725	2 648
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	9 260	10 648
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	23 064	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	23 064	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	13 240	18 569
розрахунками з бюджетом	1620	276	228
у тому числі з податку на прибуток	1621	50	50
розрахунками зі страхування	1625	137	109
розрахунками з оплати праці	1630	1 302	1 263
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	14 955	20 169
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Усього за розділом IV	1800	-	-
Баланс	1900	47 279	30 817

ЕП Паренкова
Владлена
Вікторівна
ЕП Пушкаренко
Лілія Віталіївна

Паренкова Владлена Вікторівна

Пушкаренко Лілія Віталіївна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Дата (рік, місяць, число)	2022	10	01
за ЄДРПОУ	39251585		
за КАТОГТГ	UA35040210010019355		
за КОПФГ	240		
за КВЕД	10.71		

Підприємство **ТОВ "Кіровоградхліб 2014"**

Територія **КИРОВОГРАДСЬКА**

Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженою відповідальністю**

Вид економічної діяльності **Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання**

Середня кількість працівників **2 252**

Адреса, телефон **вулиця ОЛЕГА ПАРШУТІНА, буд. 20, м. КРОПИВНИЦЬКИЙ, КИРОВОГРАДСЬКА ОБЛ., 25014 567135**

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

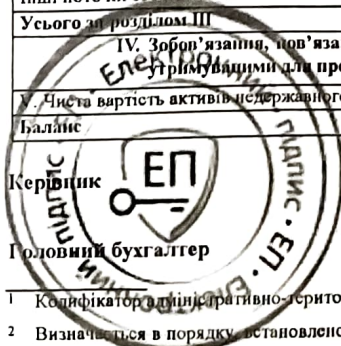
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2022** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	475	371
первісна вартість	1011	803	803
знос	1012	328	432
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	475	371
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	21 142	22 772
виробничі запаси	1101	20 337	22 291
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	781	481
товари	1104	24	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7 106	3 996
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 934	121
готівка	1166	108	24
рахунки в банках	1167	1 826	97
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у стрихових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	160	-
Усього за розділом II	1195	30 342	26 889
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	30 817	27 260

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8 000	8 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 648	3 599
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	10 648	11 599
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	18 569	14 451
розрахунками з бюджетом	1620	228	161
у тому числі з податку на прибуток	1621	50	52
розрахунками зі страхування	1625	109	155
розрахунками з оплати праці	1630	1 263	894
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	20 169	15 661
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
V. Чиста вартість активів пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	30 817	27 260

ЕП Паренкова
Владлена
Вікторівна
ЕП Пушкаренко
Лілія Віталіївна

Паренкова Владлена Вікторівна

Пушкаренко Лілія Віталіївна

1 Категорія територіально-територіальних одиниць та територій територіальних громад

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО		
2024	07	01
45159056		
UA35040210010019355		
240		
10.71		

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Кропивницький хліб" за ЄДРПОУ 45159056
Територія КІРОВОГРАДСЬКА за КАТОТТГ UA35040210010019355
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за КОПФГ 240
Вид економічної діяльності Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання за КВЕД 10.71
Середня кількість працівників ² 152
Адреса, телефон вулиця ОЛЕГА ПАРИПУТІНА, буд. 20, м. КРОПИВНИЦЬКИЙ, КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛ., 25014, 56-71-35
УКРАЇНА

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

- за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 30 червня 2024 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	-	131
первісна вартість	1011	-	139
знос	1012	-	8
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Заборгованість за внесками до статутного капіталу інших підприємств	1036	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	-	131
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2 777	8 473
виробничі запаси	1101	2 777	8 238
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	234
товари	1104	-	1
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	20 030
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	3 813
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	15	402
готівка	1166	-	264
рахунки в банках	1167	15	138
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			

резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
	1190	553	255
Інші оборотні активи	1195	3 345	32 973
Усього за розділом II	1200	-	-
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1300	3 345	33 104
Баланс			

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10	10
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (испокритий збиток)	1420	(46)	601
Неоплачений капітал	1425	(10)	(10)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(46)	601
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	50	2 620
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Іцільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	50	2 620
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	3 332	26 537
розрахунками з бюджетом	1620	1	593
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	72
розрахунками зі страхування	1625	1	570
розрахунками з оплати праці	1630	5	2 147
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2	36
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	3 341	29 883
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1700	-	-
Баланс	1900	3 345	33 104

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Решетнікова
Марина
Олександрівна

ЕП Пушкаренко
Лілія
Віталіївна

Решетнікова Марина Олександрівна

Пушкаренко Лілія Віталіївна

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство ТОВ "Кіровоградхліб 2014"

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

2022

01

01

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за

Рік 2021

Р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	131 557	120 059
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(106 158)	(96 208)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	25 399	23 851
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	3 574	3 586
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(6 756)	(7 470)
Витрати на збут	2150	(18 761)	(18 043)
Інші операційні витрати	2180	(14)	(4)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	3 442	1 920
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(2 316)	(800)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 126	1 120
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(203)	(202)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	923	918
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

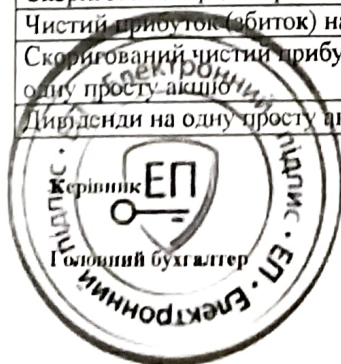
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	923	918

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	77 345	73 941
Витрати на оплату праці	2505	30 749	31 006
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 719	6 897
Амортизація	2515	63	65
Інші операційні витрати	2520	6 752	6 392
Разом	2550	121 628	118 301

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Владлена
Вікторівна

ЕП Пушкарєнко
Лілія Віталіївна

Паренкова Владлена Вікторівна

Пушкарєнко Лілія Віталіївна

Підприємство ТОВ "Кіровоградхліб 2014"

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

2023

01

01

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за

Рік 2022

р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	137 175	131 557
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(107 403)	(106 158)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	29 772	25 399
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	192	3 574
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(5 886)	(6 756)
Витрати на збут	2150	(20 204)	(18 761)
Інші операційні витрати	2180	(43)	(14)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	3 831	3 442
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(2 671)	(2 316)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 160	1 126
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(209)	(203)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	951	923
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	951	923

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	94 441	77 345
Витрати на оплату праці	2505	27 745	30 749
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 118	6 719
Амортизація	2515	104	63
Інші операційні витрати	2520	5 094	6 752
Разом	2550	133 502	121 628

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Владлена
Вікторівна

ЕП Пушкаренко
Лілія Віталіївна

Паренкова Владлена Вікторівна

Пушкаренко Лілія Віталіївна

Підприємство

Товариство з обмеженою відповідальністю "Кропивницький хліб"

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2024	07	01

за ЄДРПОУ

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за

I Півріччя 2024

р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	57 170	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(45 339)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	11 831	-
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	5 399	-
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(3 974)	(-)
Витрати на збут	2150	(12 427)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(40)	(-)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	789	-
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	789	-
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(142)	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	647	-
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

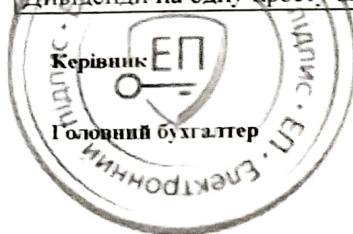
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	647	-

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	40 434	-
Витрати на оплату праці	2505	9 519	-
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 045	-
Амортизація	2515	8	-
Інші операційні витрати	2520	8 050	-
Разом	2550	60 056	-

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Марина
Олександрівна

ЕП Пушкаренко
Лілія Віталівна

Решетнікова Марина Олександрівна

Пушкаренко Лілія Віталівна